الجزء ١٦ الحزب ٣١

۞ قَالَ أَلَمۡ أَقُل لَّكَ إِنَّكَ لَن تَسۡتَطِيعَ مَعِيَ صَبۡرٗا ٧٥ قَالَ إِن
سَأَلۡتُكَ عَن شَيۡءِۭ بَعۡدَهَا فَلَا تُصَٰحِبۡنِيۖ قَدۡ بَلَغۡتَ مِن لَّدُنِّي عُذۡرٗا
٧٦ فَٱنطَلَقَا حَتَّىٰٓ إِذَآ أَتَيَآ أَهۡلَ قَرۡيَةٍ ٱسۡتَطۡعَمَآ أَهۡلَهَا فَأَبَوۡاْ
أَن يُضَيِّفُوهُمَا فَوَجَدَا فِيهَا جِدَارٗا يُرِيدُ أَن يَنقَضَّ فَأَقَامَهُۥۖ
قَالَ لَوۡ شِئۡتَ لَتَّخَذۡتَ عَلَيۡهِ أَجۡرٗا ٧٧ قَالَ هَٰذَا فِرَاقُ بَيۡنِي
وَبَيۡنِكَۚ سَأُنَبِّئُكَ بِتَأۡوِيلِ مَا لَمۡ تَسۡتَطِع عَّلَيۡهِ صَبۡرًا ٧٨ أَمَّا
ٱلسَّفِينَةُ فَكَانَتۡ لِمَسَٰكِينَ يَعۡمَلُونَ فِي ٱلۡبَحۡرِ فَأَرَدتُّ أَنۡ
أَعِيبَهَا وَكَانَ وَرَآءَهُم مَّلِكٞ يَأۡخُذُ كُلَّ سَفِينَةٍ غَصۡبٗا ٧٩ وَأَمَّا
ٱلۡغُلَٰمُ فَكَانَ أَبَوَاهُ مُؤۡمِنَيۡنِ فَخَشِينَآ أَن يُرۡهِقَهُمَا طُغۡيَٰنٗا
وَكُفۡرٗا ٨٠ فَأَرَدۡنَآ أَن يُبۡدِلَهُمَا رَبُّهُمَا خَيۡرٗا مِّنۡهُ زَكَوٰةٗ وَأَقۡرَبَ
رُحۡمٗا ٨١ وَأَمَّا ٱلۡجِدَارُ فَكَانَ لِغُلَٰمَيۡنِ يَتِيمَيۡنِ فِي ٱلۡمَدِينَةِ
وَكَانَ تَحۡتَهُۥ كَنزٞ لَّهُمَا وَكَانَ أَبُوهُمَا صَٰلِحٗا فَأَرَادَ رَبُّكَ أَن
يَبۡلُغَآ أَشُدَّهُمَا وَيَسۡتَخۡرِجَا كَنزَهُمَا رَحۡمَةٗ مِّن رَّبِّكَۚ
وَمَا فَعَلۡتُهُۥ عَنۡ أَمۡرِيۚ ذَٰلِكَ تَأۡوِيلُ مَا لَمۡ تَسۡطِع عَّلَيۡهِ صَبۡرٗا ٨٢
وَيَسۡـَٔلُونَكَ عَن ذِي ٱلۡقَرۡنَيۡنِۖ قُلۡ سَأَتۡلُواْ عَلَيۡكُم مِّنۡهُ ذِكۡرًا ٨٣

(75) Hidri i tha Musait: “Unë të pata thënë se nuk ke për të mundur të bësh durim në lidhje me atë që unë kam për të bërë.”

(76) Më pas Musai (Paqja qoftë me të!) i thotë: “Nëse të pyes sërish për ndonjë çështje tjetër, atëherë më largo, sepse ky do të ishte kulmi që të të jep të drejtë të më braktisësh, meqë e kundërshtova urdhrin tënd dy herë.”

(77) Kështu e vazhduan udhëtimin e tyre derisa arritën në një fshat, banorëve të të cilit u kërkuan që t’u jepnin ushqim e t’i prisnin si mysafirë, mirëpo banorët e fshatit nuk e bënë këtë, duke mos u dhënë atyre as të drejtën e mysafirit (as për një natë të vetme). Megjithatë, ata qëndruan jashtë, derisa gjetën në atë fshat një mur (rrethues), i cili gati sa nuk po binte dhe po shembej, ku Hidri menjëherë filloi ta rregullonte derisa e drejtoi dhe e ngriti atë plotësisht. Aty Musai i tha: “Sikur t’u kishe marrë ndonjë pagesë për këtë rregullim që u bëre, për shkak të nevojës që ne kemi, pas asaj që ata bënë ndaj nesh, duke mos na pranuar as për mysafirë?!”

(78) Pas kësaj Hidri i tha Musait: “Këtu është edhe ndarja jonë, pikërisht për pakënaqësinë që unë nuk kërkova shpërblim që ngrita këtë mur, duke bërë që të jetë edhe vendi i ndarjes mes meje dhe teje. Tani unë kam për të treguar edhe shpjegimin e asaj për të cilën ti nuk pate durim, ndërsa më shihje mua duke i bërë.

(79) Sa i përket anijes, për të cilën më qortove për çarjen e saj, ajo i përkiste disa të pafuqishmëve, të cilët punonin me të në det (që të fitonin bukën e gojës) dhe që nuk kishin mundësi (të tjera përveç saj e as njerëz të fuqishëm) për ta mbrojtur. Unë desha që t’i lë asaj një të metë me atë që i bëra, në mënyrë që të mos ua merrte atë një mbret, i cili ishte përballë tyre, duke rrëmbyer me dhunë çdo anije të rregullt e të padëmtuar dhe duke e lënë çdo anije, e cila kishte të meta.

(80) Sa për fëmijën, për të cilin më qortove për vrasjen e tij, ai i përkiste dy prindërve që ishin besimtarë shumë të mirë, por që ai, sipas Dijes që Allahu kishte për të, do të bëhej jobesimtar dhe ekzistonte frika se ai (me mosbesimin e tij) kishte për t’i devijuar edhe ata, deri në mohimin e Allahut dhe arrogancën ndaj Tij, për shkak të dashurisë që ata kishin për të, apo nevojës që ata kishin për të.

(81) Kështu, (ai do të shpëtonte në Botën Tjetër para se të bëhej mohues i Allahut, ndërsa) prindërve të tij deshëm që Allahu t’ua zëvendësonte atë me një fëmijë akoma edhe më të mirë se ai në besim e vepra, më të pastër nga bërja e gjynaheve dhe më të afërt në mëshirë me prindërit e vet sesa ai (e të bashkoheshin të gjithë në Xhenet).

(82) Ndërsa për sa i përket murit, të cilin e rregullova dhe ti nuk deshe që unë ta bëja këtë pa kërkuar prej tyre ndonjë shpërblim, ai i përkiste dy fëmijëve të vegjël në atë fshat që shkuam (e s’na pranuan), babai i të cilëve kishte vdekur duke i lënë ata jetimë dhe se poshtë atij muri ai u pati fshehur atyre pasuri. Vërtet që babai i këtyre dy fëmijëve ishte besimtar i devotshëm, prandaj edhe Zoti yt, o Musa, (ia ruajti pasurinë atij për fëmijët edhe pas vdekjes për shkak të devotshmërisë dhe) dëshiroi që ata të arrinin moshën e pjekurisë e të rriteshin, për të qenë të aftë ta nxirrnin vetë pasurinë e fshehur për ta poshtë tij. Nëse do të kishte rënë ai mur që tani, do të zbulohej pasuria e tyre e do binte në dorë të njerëzve që do t’ua rrëmbenin, por kjo që bëri Zoti yt kishte mëshirë për ta. Të gjitha këto që unë bëra nuk ishin prej aftësisë time për t’i ditur këto (por prej asaj që më ka mësuar dhe urdhëruar Allahu). Ky, pra, është shpjegimi i asaj për të cilën ti nuk u tregove i duruar.

* Pasi Allahu e përmendi tregimin e Hidrit, gjithashtu përmendi edhe tregimin e Dhul’Karnejnit (poseduesit të dy brirëve), për shkak të lidhshmërisë që ekziston mes tyre, pasi të dy vepronin në mbrojtje të të pafuqishmëve, duke thënë:

(83) Si dhe të pyesin, gjithashtu, o i Dërguar, idhujtarët dhe hebrenjtë, për të të provuar se sa i saktë je në informacionin rreth Dhul’Karnejnit, zotëruesit të dy brirëve (pushtetit të lindjes dhe perëndimit), thuaju: “Po ju tregoj juve rreth tregimit të tij pjesërisht, në mënyrë që të nxirrni mësime dhe të mendoheni rreth tij.”

Mësime nga ajetet:

- Obligimi për të qenë i vetëpërmbajtur, i qëndrueshëm dhe mosnxitimi për të gjykuar para kohe.
- Gjërat marrin gjykimin sipas anës së jashtme të tyre dhe në bazë të këtij këndvështrimi vendosen dispozitat tokësore që lidhen me pasurinë, jetët, etj.
- Nëse nuk ka rrëgëdalje tjetër e keqja më madhe largohet më një të keqe më të vogël.
- Shoku nuk duhet që të ndahet prej shokut të vet dhe ta lërë shoqërimin me të para se ta qortojë dhe ta pranojë arsyetimin që ka.
- Përdorimi me mirësjellje i shprehjeve në lidhje me Allahun duke i mveshur Atij Mirësinë dhe jo mveshjen e asaj që është e keqe (qoftë edhe në mënyrën e shprehjes).
- Allahu do ta ruajë besimtarin e devotshëm bashkë me pasurinë dhe pasardhësit e tij ashtu siç ai i ka ruajtur kufijtë dhe porositë e Allahut.

إِنَّا مَكَّنَّا لَهُۥ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَءَاتَيۡنَٰهُ مِن كُلِّ شَيۡءٖ سَبَبٗا ٨٤ فَأَتۡبَعَ سَبَبًا
٨٥ حَتَّىٰٓ إِذَا بَلَغَ مَغۡرِبَ ٱلشَّمۡسِ وَجَدَهَا تَغۡرُبُ فِي عَيۡنٍ حَمِئَةٖ
وَوَجَدَ عِندَهَا قَوۡمٗاۖ قُلۡنَا يَٰذَا ٱلۡقَرۡنَيۡنِ إِمَّآ أَن تُعَذِّبَ وَإِمَّآ أَن تَتَّخِذَ
فِيهِمۡ حُسۡنٗا ٨٦ قَالَ أَمَّا مَن ظَلَمَ فَسَوۡفَ نُعَذِّبُهُۥ ثُمَّ يُرَدُّ إِلَىٰ رَبِّهِۦ
فَيُعَذِّبُهُۥ عَذَابٗا نُّكۡرٗا ٨٧ وَأَمَّا مَنۡ ءَامَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحٗا فَلَهُۥ جَزَآءً
ٱلۡحُسۡنَىٰۖ وَسَنَقُولُ لَهُۥ مِنۡ أَمۡرِنَا يُسۡرٗا ٨٨ ثُمَّ أَتۡبَعَ سَبَبًا ٨٩ حَتَّىٰٓ
إِذَا بَلَغَ مَطۡلِعَ ٱلشَّمۡسِ وَجَدَهَا تَطۡلُعُ عَلَىٰ قَوۡمٖ لَّمۡ نَجۡعَل لَّهُم مِّن
دُونِهَا سِتۡرٗا ٩٠ كَذَٰلِكَۖ وَقَدۡ أَحَطۡنَا بِمَا لَدَيۡهِ خُبۡرٗا ٩١ ثُمَّ
أَتۡبَعَ سَبَبًا ٩٢ حَتَّىٰٓ إِذَا بَلَغَ بَيۡنَ ٱلسَّدَّيۡنِ وَجَدَ مِن دُونِهِمَا قَوۡمٗا
لَّا يَكَادُونَ يَفۡقَهُونَ قَوۡلٗا ٩٣ قَالُواْ يَٰذَا ٱلۡقَرۡنَيۡنِ إِنَّ يَأۡجُوجَ
وَمَأۡجُوجَ مُفۡسِدُونَ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَهَلۡ نَجۡعَلُ لَكَ خَرۡجًا عَلَىٰٓ أَن
تَجۡعَلَ بَيۡنَنَا وَبَيۡنَهُمۡ سَدّٗا ٩٤ قَالَ مَا مَكَّنِّي فِيهِ رَبِّي خَيۡرٞ فَأَعِينُونِي
بِقُوَّةٍ أَجۡعَلۡ بَيۡنَكُمۡ وَبَيۡنَهُمۡ رَدۡمًا ٩٥ ءَاتُونِي زُبَرَ ٱلۡحَدِيدِۖ حَتَّىٰٓ إِذَا سَاوَىٰ
بَيۡنَ ٱلصَّدَفَيۡنِ قَالَ ٱنفُخُواْۖ حَتَّىٰٓ إِذَا جَعَلَهُۥ نَارٗا قَالَ ءَاتُونِيٓ أُفۡرِغۡ عَلَيۡهِ
قِطۡرٗا ٩٦ فَمَا ٱسۡطَٰعُوٓاْ أَن يَظۡهَرُوهُ وَمَا ٱسۡتَطَٰعُواْ لَهُۥ نَقۡبٗا ٩٧

(84) Ne i mundësuam atij të kishte pushtet në Tokë dhe i dhamë çdo gjë për të cilën ai kishte nevojë. që të arrinte atë që ai dëshironte.
(85) Kështu ai i përdori këto mënyra dhe rrugë, që Ne ia kishim mundësuar, për të arritur me to kudo që ai dëshironte dhe u drejtua për në perëndim.
(86) Ai udhëtoi në tokë nga ana e perëndimit, derisa arriti në skajin më të largët, ku dielli dukej sikur ulej në një burim termal me lym të zi. Në atë skaj perëndimi të diellit ai gjeti një popull jobesimtar, për të cilët Ne i dhamë dy zgjidhje: "O Dy Brirësh! Ose t'i ndëshkosh ata femohues me forcën tënde, ose t'i marrësh me të mirë (që ata të kthejnë rrugë)!"
(87) Dhul'Karnejni tha: "Sa i përket atij që bën shirk (idhujtari) ndaj Allahut dhe këmbëngul duke bërë rezistencë në këtë, pasi i kemi bërë thirrje më parë që të adhurojë vetëm Allahun, ne kemi për ta ndëshkuar (vetëm) me ekzekutim në jetën e kësaj bote, pastaj kur të kthehet tek Zoti i vet në Ditën e Gjykimit, ka për ta ndëshkuar Ai, me dënimin e tmerrshëm për këtë.
(88) Ndërsa sa i përket atij që beson Allahun dhe bën vepra të mira, ai për këtë do të shpërblehet me Xhenet prej Zotit të tij, kurse nga ana jonë ne kemi për t'iu drejtuar atij vetëm me fjalë që përmbajnë dashuri dhe butësi, për shkak të besimit dhe veprave të tij të mira e përmirësuese."
(89) Pastaj mori një drejtim tjetër, ndryshe nga udhëtimi i tij i parë, duke u drejtuar për nga krahu e lindjes së Diellit.
(90) Kështu ai vazhdoi nga ana e lindjes, derisa arriti tek një vend ku dukej sikur dielli ngrihej mbi disa popuj, të cilëve nuk u kishim dhënë gjë që t'i mbronte prej tij, si: rroba, shtëpi a hije pemësh.
(91) Ashtu ndodhi me Dhul'Karnejnin, ndërkohë që Ne ishim plotësisht në dijeni për çdo detaj që kishte të bënte me të, pra, fuqinë dhe pushtetin e tij.
(92) Pas këtyre, mori edhe një drejtim tjetër, ndryshe nga dy udhëtimet e tij të para, në një drejtim mes lindjes dhe perëndimit.
(93) Kështu vazhdoi, derisa arriti në rrëzë të dy maleve, ku përreth tyre gjeti një popull, të cilët gati nuk arrinin të kuptonin asnjë gjuhë përveç gjuhës së tyre.
(94) Ata i thanë: "O Dhul'Karnejn, vërtet që Jexhuxhët dhe Mexhuxhët (duke u ankuar për dy popuj të mëdhenj pasardhës të bijve të Ademit) po sjellin shkatërrime në Tokë, me anë të vrasjeve dhe masakrave që bëjnë. A pranon të të japim pasuri e të na ndërtosh një mur mbrojtës mes nesh e mes tyre?!"
(95) Dhul'Karnejni u tha: "Ajo me të cilën më ka furnizuar Zoti im, me sundimin dhe pushtetin që më ka dhënë, është më e mirë për mua sesa ajo që do më jepnit ju, por ju më ndihmoni mua me njerëzit tuaj dhe mjetet e nevojshme, e unë do t'jua ndërtoj një mur ndarës mes jush dhe mes tyre.
(96) Më sillni kolona hekuri (të shkruar)." Dhe ata ia sollën. Kështu ai filloi t'i radhiste, duke ndërtuar me to një mur mes dy maleve të thepisura, derisa arriti me të nivelin e tyre, pastaj u tha punëtorëve: "Ndizeni tani zjarrin pranë këtyre kolonave. Kur kolonat e hekurit filluan të skuqen, u tha: "Më sillni tani bakër të shkrirë, që t'ia hedh atij nga sipër."
(97) Kështu, Jexhuxhët dhe Mexhuxhët as nuk arritën ta kalonin nga sipër, për shkak të lartësisë së tij dhe as mundën ta shponin atë nga poshtë, për shkak të fortësisë së tij.

Mësime nga ajetet:

- Dhul'Karnejni ka qenë një mbret besimtar, që sundoi të gjithë botën. Allahu i pati dhënë atij pushtet të gjerë dhe e pati pajisur me urtësi, autoritet dhe dije të dobishme.
- Çdo udhëheqës dhe gjykatës e ka për detyrë që t'i dalë në mbrojtje njerëzimit, duke u mbrojtur atyre shtëpitë dhe gjërat e shtrenjta.
- Njerëzit përmirësues dhe të sinqertë janë gjithmonë të gatshëm që t'i bëjnë ato vepra që janë vetëm për Fytyrën dhe Kënaqësinë e Allahut.

قَالَ هَٰذَا رَحْمَةٌ مِّن رَّبِّي ۖ فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ رَبِّي جَعَلَهُ دَكَّاءَ ۖ وَكَانَ وَعْدُ رَبِّي
حَقًّا ٩٨ ۞ وَتَرَكْنَا بَعْضَهُمْ يَوْمَئِذٍ يَمُوجُ فِي بَعْضٍ ۖ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ الحزب ٣١
فَجَمَعْنَاهُمْ جَمْعًا ٩٩ وَعَرَضْنَا جَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ لِّلْكَافِرِينَ عَرْضًا ١٠٠
الَّذِينَ كَانَتْ أَعْيُنُهُمْ فِي غِطَاءٍ عَن ذِكْرِي وَكَانُوا لَا يَسْتَطِيعُونَ سَمْعًا
١٠١ أَفَحَسِبَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَن يَتَّخِذُوا عِبَادِي مِن دُونِي أَوْلِيَاءَ ۚ إِنَّا
أَعْتَدْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ نُزُلًا ١٠٢ قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُم بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا
١٠٣ الَّذِينَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ
صُنْعًا ١٠٤ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَلِقَائِهِ فَحَبِطَتْ
أَعْمَالُهُمْ فَلَا نُقِيمُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَزْنًا ١٠٥ ذَٰلِكَ جَزَاؤُهُمْ جَهَنَّمُ
بِمَا كَفَرُوا وَاتَّخَذُوا آيَاتِي وَرُسُلِي هُزُوًا ١٠٦ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ كَانَتْ لَهُمْ جَنَّاتُ الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا ١٠٧ خَالِدِينَ فِيهَا
لَا يَبْغُونَ عَنْهَا حِوَلًا ١٠٨ قُل لَّوْ كَانَ الْبَحْرُ مِدَادًا لِّكَلِمَاتِ رَبِّي لَنَفِدَ
الْبَحْرُ قَبْلَ أَن تَنفَدَ كَلِمَاتُ رَبِّي وَلَوْ جِئْنَا بِمِثْلِهِ مَدَدًا ١٠٩ قُلْ إِنَّمَا
أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَاحِدٌ ۖ فَمَن كَانَ يَرْجُو
لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا ١١٠

(98) Pas kësaj Dhul'Karnejni tha: "Kjo pritë, është mëshirë prej Zotit tim, që të pengojë Jexhuxhët dhe Mexhuxhët që të bëjnë shkatërrime në Tokë duke i penguar ata prej kësaj. Kur të vijë koha, të cilën Allahu e ka caktuar që ata të dalin, para se të bëhet Kiameti, Allahu ka për ta bërë këtë rrafsh me Tokën dhe se Premtimi i Allahut për ta bërë këtë rrafsh me Tokën dhe për nxjerrjen e Jexhuxhëve dhe Mexhuxhëve përsëri, është një çështje e kryer tashmë, që nuk vihet në dyshim."

(99) Në atë kohë, kohën e fundit, Ne kemi për t'i lënë disa prej popujve që të ndërthuren dhe të përzihen me njëri-tjetrin (si dallgët e detit), e pastaj do t'i fryhet Surit (Sinjalizimit për Ringjallje) dhe pastaj kemi për t'i bashkuar të gjithë njerëzit, për të dhënë llogari dhe për të marrë atë që e meritojnë.

(100) Atë Ditë, Ne kemi për t'ua treguar të Vërtetën e Xhehenemit jobesimtarëve, duke ua mundësuar ta shikojnë me sytë e vet,

(101) jobesimtarëve, të cilët në jetën e dynjasë (nga indiferenca e mospranimi) u treguan të verbër ndaj këshillave të Mia, si dhe nuk pranonin që t'i dëgjonin as ajetet e Allahut (vargjet kuranore) me dëgjim pranues.

(102) A mos, vallë, menduan ata që e mohuan Allahun se, nëse i marrin robërit e Mi: engjëjt, profetët, evlijatë apo shenjtorët, xhindët dhe shejtanët, si zota për t'i adhuruar në vendin Tim, kanë për të shpëtuar?! Vërtet që Ne këtyre jobesimtarëve u kemi përgatitur Xhehenemin, si vend për të qëndruar.

(103) Thuaju, o i Dërguar: "A dëshironi t'ju tregoj, o njerëz, se kush ka për të qenë më fatkeqi e i dështuari për veprat që (lodhet për to dhe i) bën?!

(104) Janë ata të cilët, në Ditën e Gjykimit, kanë për të parë se përpjekja dhe lodhja e tyre në jetën e dynjasë, janë zhdukur, ndërkohë që ata mendojnë se janë vepërmirë me atë që ata janë duke bërë (lutjen, adhurimin dhe sakrificën për zotat e rremë të tyre) duke menduar se (në Ditën e Gjykimit) kanë për t'u shpërblyer (nga Allahu) për kryerjen e këtyre veprave, ndërkohë që do të gjejnë ndryshe.

(105) Pikërisht të tillët i mohuan ajetet (këshillat) e Zotit të tyre, që iu tregonin për Teuhidin (Njësimin) e Tij (sepse lusnin të tjerë në vend të Tij) dhe mohuan takimin me Të (ose duke mos e pranuar Allahun për Zot të tyrin ose duke mos pranuar se Ai do t'i ringjallë), kështu që çdo gjë që ata kanë bërë do t'u shkojë dëm, për shkak të mohimit që kanë treguar nëpërmjet veprave të tyre. Atyre nuk do t'u vihen as në peshore e nuk do t'u jepet rëndësi nga Allahu.

(106) Ky do të jetë edhe shpërblimi i premtuar për ta, pra Xhehenemi, për shkak të mohimit të Allahut dhe konsiderimit të ajeteve (këshillave) të Mia të zbritura nga të dërguarit e Mi, si gjëra për të qeshur.

* Pasi Allahu e përmendi ndëshkimin e jobesimtarëve, përmendi gjithashtu edhe shpërblimin e besimtarëve, duke thënë:

(107) Ndërsa ata që besojnë në Allahun dhe bëjnë vepra të mira përmirësuese, vërtet që vendqëndrim për ta do të jenë Xhenetet më të larta, si nderim ndaj tyre.

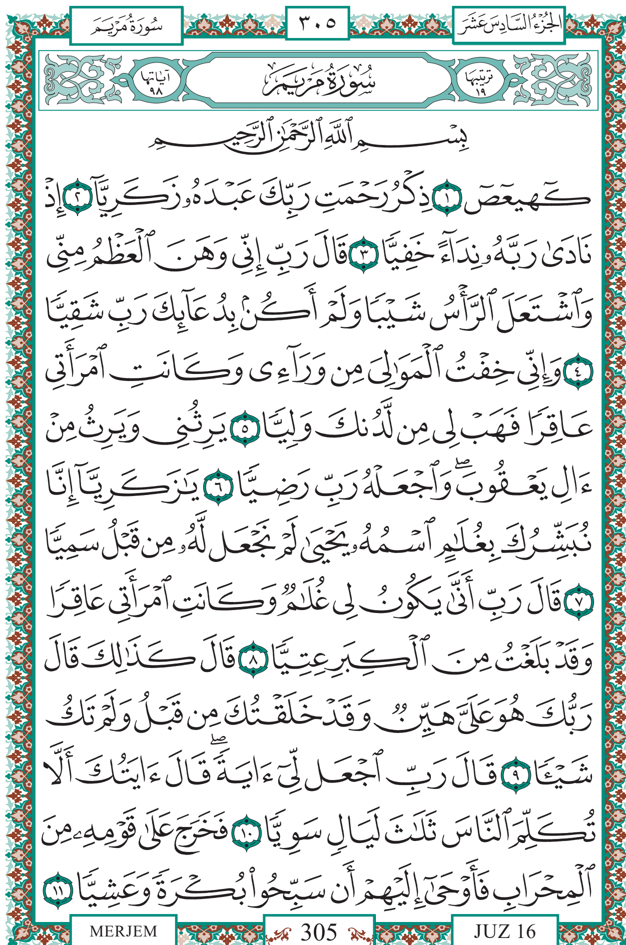
(108) Aty do të qëndrojnë përgjithmonë, duke mos kërkuar që t'u ndryshohet në asgjë, pasi nuk mund të ketë shpërblim më të mirë se shpërblimi i tyre.

(109) Thuaju, o i Dërguar: "Vërtet që Fjalët e Zotit tim janë aq të shumta, sa po të kishte qenë deti bojë, me të cilën do të përdorej për t'i shkruar ato, do të kishte mbaruar uji i detit, para se të mbaronin Fjalët e Zotit tim, madje edhe nëse do të shtonim edhe dete të tjerë, përsëri ata do të shteronin."

(110) Thuaju, o i Dërguar: - "Unë jam një njeri ashtu sikurse ju, vetëm se mua më shpallet se Zoti juaj, që e meriton të adhurohet, është i Vetmi Zot, që nuk ka të barabartë me Të, e Ai është Allahu. Prandaj ai që ndien frikë se do të takohet me Zotin e vet, le të bëjë vepra që janë në përputhje me fenë e Tij, duke i bërë ato sinqerisht vetëm për Të, si dhe të mos i shoqërojë në adhurim Zotit të vet askënd.

Mësime nga ajetet:

- Pohimi i ringjalljes dhe i tubimit duke i bashkuar xhindët dhe njerëzit në Fushën e Ditës së Kiametit, pas fryrjes së dytë të Surit (Bririt sinjalizues).
- Njerëzit më fatkeqë e më të falimentuarit në Ditën e Gjykimit do të jenë ata që u shkon kot përpjekja në jetën e kësaj bote, ndërkohë që ata mendojnë se ishin duke bërë diçka të mirë me adhurimin edhe të të tjerëve krahas Allahut.
- Fjalët e Allahut të Lartësuar nuk mund të kufizohen dot, as Dija e Tij e as sekretet e Tij, edhe nëse detet dhe oqeanet e aq sa ato pa përcaktim, do të kishin qenë bojë, që të shkruheshin me to.

سُورَةُ مَرۡيَمَ
آياتها ٩٨ — ترتيبها ١٩

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

كٓهيعٓصٓ ١ ذِكۡرُ رَحۡمَتِ رَبِّكَ عَبۡدَهُۥ زَكَرِيَّآ ٢ إِذۡ
نَادَىٰ رَبَّهُۥ نِدَآءً خَفِيّٗا ٣ قَالَ رَبِّ إِنِّي وَهَنَ ٱلۡعَظۡمُ مِنِّي
وَٱشۡتَعَلَ ٱلرَّأۡسُ شَيۡبٗا وَلَمۡ أَكُنۢ بِدُعَآئِكَ رَبِّ شَقِيّٗا
٤ وَإِنِّي خِفۡتُ ٱلۡمَوَٰلِيَ مِن وَرَآءِي وَكَانَتِ ٱمۡرَأَتِي
عَاقِرٗا فَهَبۡ لِي مِن لَّدُنكَ وَلِيّٗا ٥ يَرِثُنِي وَيَرِثُ مِنۡ
ءَالِ يَعۡقُوبَۖ وَٱجۡعَلۡهُ رَبِّ رَضِيّٗا ٦ يَٰزَكَرِيَّآ إِنَّا
نُبَشِّرُكَ بِغُلَٰمٍ ٱسۡمُهُۥ يَحۡيَىٰ لَمۡ نَجۡعَل لَّهُۥ مِن قَبۡلُ سَمِيّٗا
٧ قَالَ رَبِّ أَنَّىٰ يَكُونُ لِي غُلَٰمٞ وَكَانَتِ ٱمۡرَأَتِي عَاقِرٗا
وَقَدۡ بَلَغۡتُ مِنَ ٱلۡكِبَرِ عِتِيّٗا ٨ قَالَ كَذَٰلِكَ قَالَ
رَبُّكَ هُوَ عَلَيَّ هَيِّنٞ وَقَدۡ خَلَقۡتُكَ مِن قَبۡلُ وَلَمۡ تَكُ
شَيۡـٔٗا ٩ قَالَ رَبِّ ٱجۡعَل لِّيٓ ءَايَةٗۖ قَالَ ءَايَتُكَ أَلَّا
تُكَلِّمَ ٱلنَّاسَ ثَلَٰثَ لَيَالٖ سَوِيّٗا ١٠ فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوۡمِهِۦ مِنَ
ٱلۡمِحۡرَابِ فَأَوۡحَىٰٓ إِلَيۡهِمۡ أَن سَبِّحُواْ بُكۡرَةٗ وَعَشِيّٗا ١١

SURJA MERJEM

Mekase

Me emrin e Allahut, të Gjithëmëshirshmit, Mëshirëplotit

Qëllimet e sures:

Hedhja poshtë e besimit të idhujtarëve dhe e të krishterëve se Allahu ka fëmijë dhe nxjerrja në pah e Mëshirës së gjerë të Allahu mbi robtë e Tij.

Shpjegimi i ajeteve:

1 [Kaf, Ha, Ja, A'jn, Sad] - është folur në lidhje me to në fillim të sures Bekare.

2 Ky është përkujtim i mëshirës prej Zotit tënd për robin e Vet Zekerian, të cilin po ta tregojmë ty, o i Dërguar, në mënyrë që të përfitohet prej tij.

3 Kur ai e luti Zotin e vet të Lartësuar në fshehtësi me një lutje gati të padëgjueshme, (si përulje ndaj Allahut) për të qenë (lutja) më afër (sinqeritetit dhe) pranimit.

4 Ai tha: "O Zoti im, mua më janë dobësuar eshtrat e më janë shtuar thinjat, e unë kurrë nuk jam zhgënjyer për ndonjë lutje që të kam bërë, pasi sa herë që të kam lutur, Ti më je përgjigjur.

5 Unë jam i frikësuar për të afërmit e mi, se nuk do të mund ta kryejnë pas vdekjes time obligimin ndaj fesë (në ruajtjen e saj), pasi ata janë të angazhuar pas dynjasë dhe se gruaja ime është sterile, që nuk lind, prandaj më dhuro mua një djalë, që (ta edukoj e) të më ndihmojë,

6 që të jetë trashëgues i (dijes së) profetësisë prej meje dhe trashëgues i saj (dijes së profetësive) prej familjes së Jakubit, si dhe bëje atë, o Zoti im, të kënaqshëm në fenë, moralin dhe dijen e tij!"

7 Allahu iu përgjigj menjëherë lutjes së tij dhe i thirri:" O Zekeria, Ne po të vëmë në dijeni me atë që ka për të të gëzuar, se sapo i jemi përgjigjur lutjes tënde, duke të dhuruar ty një djalë, që do ta ketë emrin Jahja, emër të cilin nuk ia kemi dhënë askujt tjetër përpara tij."

8 Zekeria, i habitur me fuqinë e Allahut, tha: "Po si do më lindka mua një djalë, kur gruaja ime s'mund të lindë, ndërsa unë jam në pleqëri dhe eshtrat më janë dobësuar?!"

9 Një engjëll i tha: "Është e vërtetë ajo që thua, se gruaja jote është sterile, që ti je në pleqëri dhe se eshtrat e tua të janë dobësuar, por Zoti yt më ka dërguar të të them se: "Krijimi i Jahjait prej një nëne sterile dhe një babai të moshuar është diçka e lehtë, pasi Unë edhe para kësaj të kam krijuar ty, o Zekeria, ndërkohë që ti nuk ekzistoje, pasi ishe asgjë!"

10 Zekeria tha: - "Zoti im, më mundëso mua (të shoh) një shenjë (para se të ndodhë), që të qetësohem me të (e ta di), duke më treguar se kur do të ndodhë kjo, për të cilën më kanë përgëzuar engjëjt." Ai i tha: "Shenja e ndodhjes së asaj për të cilën të kam përgëzuar do jetë atëherë kur ti nuk do të mundesh t'u flasësh njerëzve për tri ditë e tri net radhazi, pa patur asnjë sëmundje dhe duke qenë shëndosh e mirë."

11 Kur (erdhi momenti) Zekeria doli prej faltores së vet përpara popullit dhe nuk arriti t'u fliste dot, u bëri atyre me shenjë që "Lartësojeni Allahun e Lartmadhërishëm në fillim dhe në fund të ditës!"

Mësime nga ajetet:

- Tregimi i dobësisë dhe pamundësisë janë prej mënyrave më të dashura për t'u afruar tek Allahu, pasi kjo tregon distancim prej mundësisë e fuqisë vetjake dhe lidhjen e zemrës me mundësinë dhe fuqinë e Allahut.
- Preferohet që njeriu, para se të kërkojë diçka prej Allahut në lutjen e tij, të fillojë me përmendjen e mirësive të Allahut të Lartësuar që ia ka dhuruar atij dhe duke treguar përulje e nënshtrim.
- Kujdesi që duhet treguar për të menduar për atë që është në interes të fesë dhe besimit dhe dhënia përparësi atyre para çdo interesi tjetër.
- Preferohet që gjatë lutjes drejtuar Allahut të përdoren Emrat e Tij më të përshtatshëm për lutjen e drejtuar dhe që kanë kuptime të mira (sipas asaj që është përcaktuar në Kuran dhe Sunetin profetik).

يَٰيَحۡيَىٰ خُذِ ٱلۡكِتَٰبَ بِقُوَّةٖۖ وَءَاتَيۡنَٰهُ ٱلۡحُكۡمَ صَبِيّٗا ١٢
وَحَنَانٗا مِّن لَّدُنَّا وَزَكَوٰةٗۖ وَكَانَ تَقِيّٗا ١٣ وَبَرَّۢا بِوَٰلِدَيۡهِ وَلَمۡ
يَكُن جَبَّارًا عَصِيّٗا ١٤ وَسَلَٰمٌ عَلَيۡهِ يَوۡمَ وُلِدَ وَيَوۡمَ يَمُوتُ
وَيَوۡمَ يُبۡعَثُ حَيّٗا ١٥ وَٱذۡكُرۡ فِي ٱلۡكِتَٰبِ مَرۡيَمَ إِذِ ٱنتَبَذَتۡ
مِنۡ أَهۡلِهَا مَكَانٗا شَرۡقِيّٗا ١٦ فَٱتَّخَذَتۡ مِن دُونِهِمۡ حِجَابٗا
فَأَرۡسَلۡنَآ إِلَيۡهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرٗا سَوِيّٗا ١٧ قَالَتۡ إِنِّيٓ
أَعُوذُ بِٱلرَّحۡمَٰنِ مِنكَ إِن كُنتَ تَقِيّٗا ١٨ قَالَ إِنَّمَآ أَنَا۠ رَسُولُ
رَبِّكِ لِأَهَبَ لَكِ غُلَٰمٗا زَكِيّٗا ١٩ قَالَتۡ أَنَّىٰ يَكُونُ لِي
غُلَٰمٞ وَلَمۡ يَمۡسَسۡنِي بَشَرٞ وَلَمۡ أَكُ بَغِيّٗا ٢٠ قَالَ كَذَٰلِكِ
قَالَ رَبُّكِ هُوَ عَلَيَّ هَيِّنٞۖ وَلِنَجۡعَلَهُۥٓ ءَايَةٗ لِّلنَّاسِ وَرَحۡمَةٗ
نصف الحزب ٣١ مِّنَّاۚ وَكَانَ أَمۡرٗا مَّقۡضِيّٗا ٢١ ۞ فَحَمَلَتۡهُ فَٱنتَبَذَتۡ بِهِۦ
مَكَانٗا قَصِيّٗا ٢٢ فَأَجَآءَهَا ٱلۡمَخَاضُ إِلَىٰ جِذۡعِ ٱلنَّخۡلَةِ
قَالَتۡ يَٰلَيۡتَنِي مِتُّ قَبۡلَ هَٰذَا وَكُنتُ نَسۡيٗا مَّنسِيّٗا ٢٣
فَنَادَىٰهَا مِن تَحۡتِهَآ أَلَّا تَحۡزَنِي قَدۡ جَعَلَ رَبُّكِ تَحۡتَكِ سَرِيّٗا ٢٤
وَهُزِّيٓ إِلَيۡكِ بِجِذۡعِ ٱلنَّخۡلَةِ تُسَٰقِطۡ عَلَيۡكِ رُطَبٗا جَنِيّٗا ٢٥

12 Pastaj, atij i lindi Jahjai, i cili kur arriti moshën që mund t'i flitej, i thamë: "O Jahja, merre Teuratin seriozisht dhe me zell!", duke i dhuruar atij edhe kuptueshmëri, dije, seriozitet dhe vendosmëri, edhe pse ai ishte në moshën e fëmijërisë.
13 Ne dhe i dhuruam atij mëshirë nga ana Jonë, duke e mbajtur të pastër atë prej gjynaheve dhe duke e bërë atë të ruajtur (prej tyre), që i kryente porositë e Allahut dhe largohej prej ndalesave të Tij.
14 Për më tepër, ai ishte bamirës i madh ndaj prindërve të vet, i dashur me ta, i mirësjellshëm ndaj tyre dhe nuk ishte arrogant ndaj Zotit të vet e as ndaj tyre, nuk ishte as kundërshtues i Zotit të vet e as i tyre.
15 Paqja dhe siguria e Allahut qofshin mbi të ditën kur lindi, ditën kur do vdesë e të dalë prej kësaj jete, si dhe ditën kur do të ringjallet në Ditën e Gjykimit, pasi këto janë momentet kyçe (për besimin) nëpër të cilat kalon njeriu, prandaj nëse ndihet i sigurt në to, atëherë nuk do të ketë më frikë për të.
16 Përkujtoju, o i Dërguar, në këtë Kuran që të është zbritur, tregimin rreth Merjemes. Kur ajo u largua prej familjes së saj, për t'u veçuar në një vend nga ana lindore e tyre (për shkak të turpit të shtatzënisë).
17 Ndërkohë që (më parë) ajo pati qenë në popullin e saj e ruajtur dhe madje edhe kur falej, vendoste një perde, në mënyrë që të mos e shihnin atë gjatë adhurimit që ajo i bënte Zotit të saj. Mirëpo (shkaku ishte se) Ne i dërguam asaj Xhibrilin, duke iu paraqitur asaj në formën e një njeriu ideal dhe ajo, e frikësuar se mos ai i dëshironte prej asaj ndonjë të keqe,
18 i tha: "Unë i kërkoj mbrojtje të Gjithëmëshirshmit prej teje, të mos më vijë prej teje, o njeri, ndonjë e keqe, nëse ti e ke frikë Allahun dhe (dëshiron) të ruhesh (prej ndëshkimit të Tij)!"
19 Xhibrili i tha: "Unë nuk jam njeri(prandaj mos u frikëso). Unë jam një (engjëll që kam ardhur si) i dërguar prej Zotit tënd, i Cili më dërgoi që të të jap ty (lajmin se ti do të lindësh) një djalë të mirë e të pastër (të mirësjellshëm ndaj teje e i pastër nga bërja e gjynaheve)."
20 Merjemja e çuditur tha: "Si mund të kem unë një djalë, ndërkohë që mua as nuk më ka prekur ndonjë burrë dhe aq më pak të kem qenë imorale?!"
21 Xhibrili iu përgjigj: "Po, është ashtu siç thua, pra, se ty nuk të ka prekur asnjë njeri (si bashkëshort) dhe as nuk ke qenë imorale, mirëpo Zoti yt i Lartësuar ka thënë: "Krijimi i një fëmije pa nevojën e një babai është një çështje e lehtë për Mua, në mënyrë që ky djalë që do të të dhurohet ty, të jetë për njerëzit shenjë e argument i fuqisë së Allahut, si dhe Mëshirë prej Nesh për ty dhe ata që do t'i besojnë (udhëzimit me të cilin ai do u vijë). Krijimi i djalit tënd ka qenë Vendim i Caktuar tashmë prej Allahut, i shkruar me kohë në Leuhi Mahfudh (Librin e Ruajtur të Dijes së Allahut)."
22 Pasi engjëlli i fryu asaj (Fjalën e Zotit – Bëhu!) e ajo mbeti shtatzënë, (pikërisht atëherë) ajo u largua bashkë me të (Isain e palindur ende) në një vend, sa më larg njerëzve.
23 Atje e zunë dhimbjet e lindjes dhe ajo u strehua në rrëzë të një palme hurme. Aty Merjemja (nga turpi i madh që ndiente nga kjo edhe) tha: "Ah, të kisha vdekur para kësaj dite e të kisha qenë e harruar e të mos përmendesha kurrë!"
24 Në atë moment, poshtë saj i foli Isai i sapolindur: "Mos u mërzit(oj nëna ime)! Ja, për ty Zoti yt ka bërë që të rrjedhë një rrëke uji pranë teje, që të pish prej saj.
25 Preke trungun e palmës së hurmës dhe shkunde atë, e pas kësaj do të bien për ty hurma të njoma, të buta e të sapo këputura.

Mësime nga ajetet:

- Durimi që duhet treguar gjatë kryerjes së obligimeve të kërkuara fetare.
- Pozita e lartë e mirësjelljes ndaj të dy prindërve si dhe vendi i nderuar që ata zënë tek Allahu, duke bërë që Allahu ta bashkojë atë pozitë bashkë me mirënjohjen ndaj Tij.
- Pavarësisht fuqisë së plotë të Allahut me shpalosjen e argumenteve të Tij të mahnitshme, të cilat Ai ia mundësoi Merjemes, përsëri Ai e porositi atë, që edhe ajo të veprojë disa shkaqe, në mënyrë që të hante prej frutave të palmës.

فَكُلِي وَٱشۡرَبِي وَقَرِّي عَيۡنٗاۖ فَإِمَّا تَرَيِنَّ مِنَ ٱلۡبَشَرِ أَحَدٗا فَقُولِيٓ
إِنِّي نَذَرۡتُ لِلرَّحۡمَٰنِ صَوۡمٗا فَلَنۡ أُكَلِّمَ ٱلۡيَوۡمَ إِنسِيّٗا ٢٦ فَأَتَتۡ
بِهِۦ قَوۡمَهَا تَحۡمِلُهُۥۖ قَالُواْ يَٰمَرۡيَمُ لَقَدۡ جِئۡتِ شَيۡـٔٗا فَرِيّٗا ٢٧
يَٰٓأُخۡتَ هَٰرُونَ مَا كَانَ أَبُوكِ ٱمۡرَأَ سَوۡءٖ وَمَا كَانَتۡ
أُمُّكِ بَغِيّٗا ٢٨ فَأَشَارَتۡ إِلَيۡهِۖ قَالُواْ كَيۡفَ نُكَلِّمُ مَن كَانَ فِي
ٱلۡمَهۡدِ صَبِيّٗا ٢٩ قَالَ إِنِّي عَبۡدُ ٱللَّهِ ءَاتَىٰنِيَ ٱلۡكِتَٰبَ وَجَعَلَنِي
نَبِيّٗا ٣٠ وَجَعَلَنِي مُبَارَكًا أَيۡنَ مَا كُنتُ وَأَوۡصَٰنِي بِٱلصَّلَوٰةِ
وَٱلزَّكَوٰةِ مَا دُمۡتُ حَيّٗا ٣١ وَبَرَّۢا بِوَٰلِدَتِي وَلَمۡ يَجۡعَلۡنِي
جَبَّارٗا شَقِيّٗا ٣٢ وَٱلسَّلَٰمُ عَلَيَّ يَوۡمَ وُلِدتُّ وَيَوۡمَ أَمُوتُ
وَيَوۡمَ أُبۡعَثُ حَيّٗا ٣٣ ذَٰلِكَ عِيسَى ٱبۡنُ مَرۡيَمَۖ قَوۡلَ ٱلۡحَقِّ
ٱلَّذِي فِيهِ يَمۡتَرُونَ ٣٤ مَا كَانَ لِلَّهِ أَن يَتَّخِذَ مِن وَلَدٖۖ سُبۡحَٰنَهُۥٓۚ
إِذَا قَضَىٰٓ أَمۡرٗا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ٣٥ وَإِنَّ ٱللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمۡ
فَٱعۡبُدُوهُۚ هَٰذَا صِرَٰطٞ مُّسۡتَقِيمٞ ٣٦ فَٱخۡتَلَفَ ٱلۡأَحۡزَابُ مِنۢ
بَيۡنِهِمۡۖ فَوَيۡلٞ لِّلَّذِينَ كَفَرُواْ مِن مَّشۡهَدِ يَوۡمٍ عَظِيمٍ ٣٧ أَسۡمِعۡ بِهِمۡ
وَأَبۡصِرۡ يَوۡمَ يَأۡتُونَنَا لَٰكِنِ ٱلظَّٰلِمُونَ ٱلۡيَوۡمَ فِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٖ ٣٨

26 Kështu që ha prej hurmave të njoma, pi ujë dhe gëzohu me atë që të ka lindur e mos u mërzit (se çfarë do mendojnë njerëzit). Madje, nëse ndodh që të shohësh prej njerëzve dikë (që e njeh a të njeh) dhe të pyet në lidhje me të Vërtetën e lindjes së fëmijës, thuaji: “Unë ia kam bërë obligim vetes, që, për hir të Zotit tim, të hesht (për këtë), kështu që nuk kam për t’i folur askujt.”

27 Pas kësaj, Merjemja u kthye tek populli i saj me djalin e vet në duar. Duke e urryer diçka të tillë, ata i thanë: “Oj Merjeme, ti na ke ardhur me një gjë shumë të turpshme, pra, me këtë fëmijë, që nuk i dihet babai,

28 (njeri shumë i devotshëm në kohën e saj), as babai yt nuk pati qenë burrë i poshtër e as nëna jote nuk pati qenë imorale, pra, ti ishte prej një familjeje të pastër (të ndershme) dhe të njohur për devotshmëri. Atëherë, si munde të sjellësh një fëmijë që s’i dihet babai?!”

29 Aty ajo bëri me shenjë (që të pyesnin) nga biri i saj Isai, ndërkohë që ai ishte në djep, ndërsa populli i saj, të çuditur, i thanë asaj: “Çfarë t’i themi një foshnje që është në djep?!”

30 Atëherë, foli Isai duke thënë: “Unë jam rob i Allahut, i Cili më ka dhënë Inxhilin (që para se të lindja) dhe më ka bërë prej profetëve të Vet;

31 më ka bërë dobiprurës të madh ndaj njerëzve, kudo që të jem; më ka urdhëruar që të kryej faljen e namazit dhe dhënien e zekatit për sa të kem jetë;

32 më ka bërë bamirës ndaj nënës time, si dhe nuk më ka bërë mendjemadh në bindjen ndaj Allahut dhe as kundërshtues të Tij.

33 Dhe se Siguria (e Allahut) ka për të qenë me mua (ndaj shejtanit dhe pasuesve të tij) që ditën kur u linda, ditën kur do të vdes (prej agonive së saj) dhe ditën kur do të më ringjallin në Ditën e Gjykimit(prej tmerreve që do i përfshijë njerëzit e tjerë), pasi të tria këto janë vendimtare për njeriun.”

34 Ja, pra, ky ka qenë Isai, biri i Merjemes, e kjo është e Vërteta e thënë në lidhje me të, e jo ashtu siç thonë të humburit, të cilët akoma dyshojnë në lidhje me realitetin rreth tij dhe vazhdojnë të jenë në kundërshti me njëri-tjetrin.

35 Allahut nuk i nevojiten fëmijët, (i Shenjtëruar e i Pastër është Ai prej kësaj!), pasi nëse Ai do të dëshironte diçka, vetëm i thotë asaj “Bëhu!” dhe ajo të bëhet në mënyrë të pashmangshme, prandaj nuk i duhen fëmijët.

36 Kështu që thuaju, o i Dërguar, se Allahu i Lartësuar është Zoti im dhe Zoti i të gjithë juve, prandaj përkushtojani vetëm Atij adhurimin me një sinqeritet të kulluar. Kjo që unë ju përshkrova është edhe Rruga e Drejtë, që të çon tek Kënaqësia e Allahut.

37 Mirëpo grupacionet ranë në kundërshtime në lidhje me të Vërtetën e Isait, duke u ndarë në sekte të ndryshme në mesin e popullit të tyre, ku disa prej tyre që e besuan (si duhet), thanë: “Ai është i dërguar (dhe rob i Allahut) ”. Mirëpo disa të tjerë e mohuan (që ishte rob i krijuar dhe i dërguar i Allahut), siç ishin hebrenjtë, që e mohuan tërësisht, apo ata që e tepruan ndaj tij duke thënë për të se ai është bir i Allahut, apo ata që thanë se është ai vetë Zoti. I Lartësuar qoftë Allahu prej kësaj që thuhet dhe mjerë për kundërshtuesit në lidhje me të Vërtetën (që e shtrembëruan) rreth tij, nga ajo që do të shohin në Ditën e Madhe të Gjykimit, nga ajo që do dëshmohet, si dhe nga llogaria dhe dënimi që do të vuajnë (për këtë shpifje ndaj Allahut).

38 Sa shumë do të dëgjojnë e sa shumë do të shikojnë ata atë Ditë, por do të dëgjojnë atëherë kur nuk do t’u vlejë dëgjimi dhe do të shikojnë atëherë kur nuk do t’u vlejë shikimi, edhe pse keqbërësit në jetën e kësaj bote vazhdojnë të jenë akoma në një humbje të qartë larg Rrugës së Drejtë e nuk përgatiten për Botën Tjetër, derisa t’iu vijë papritur, ndërsa ata janë në zullumin e tyre.

Mësime nga ajetet:

• Në urdhrin që iu dha Merjemes që të mos fliste, ekziston argumenti për mirësinë e heshtjes në disa raste. • Zotimi për të qëndruar i heshtur ka qenë i lejuar për popujt para nesh. Ndërkohë,suneti profetik tregon se ai është i ndaluar në Sheriatin tonë.
• Ajo për të cilën na ka informuar Kurani në lidhje me të Vërtetën rreth Isait, pra, se si ai është krijuar, është e Vërteta e padiskutueshme, në të cilën nuk ka asgjë të dyshimtë. Çdo gjë tjetër përveç saj është e pavërtetë, që nuk e meritojnë të dërguarit.
• Në jetën e dynjasë, jobesimtari tregohet i shurdhër dhe i verbër në lidhje me të Vërtetën që i paraqitet, mirëpo në Botën Tjetër ka për të parë e ka për të dëgjuar si mos më mirë, kur ta shohë dënimin e Allahut, por kjo nuk ka për t’i sjellë dobi.

وَأَنذِرۡهُمۡ يَوۡمَ ٱلۡحَسۡرَةِ إِذۡ قُضِيَ ٱلۡأَمۡرُ وَهُمۡ فِي غَفۡلَةٖ وَهُمۡ لَا يُؤۡمِنُونَ
٣٩ إِنَّا نَحۡنُ نَرِثُ ٱلۡأَرۡضَ وَمَنۡ عَلَيۡهَا وَإِلَيۡنَا يُرۡجَعُونَ ٤٠ وَٱذۡكُرۡ
فِي ٱلۡكِتَٰبِ إِبۡرَٰهِيمَۚ إِنَّهُۥ كَانَ صِدِّيقٗا نَّبِيًّا ٤١ إِذۡ قَالَ لِأَبِيهِ يَٰٓأَبَتِ
لِمَ تَعۡبُدُ مَا لَا يَسۡمَعُ وَلَا يُبۡصِرُ وَلَا يُغۡنِي عَنكَ شَيۡـٔٗا ٤٢ يَٰٓأَبَتِ
إِنِّي قَدۡ جَآءَنِي مِنَ ٱلۡعِلۡمِ مَا لَمۡ يَأۡتِكَ فَٱتَّبِعۡنِيٓ أَهۡدِكَ صِرَٰطٗا
سَوِيّٗا ٤٣ يَٰٓأَبَتِ لَا تَعۡبُدِ ٱلشَّيۡطَٰنَۖ إِنَّ ٱلشَّيۡطَٰنَ كَانَ لِلرَّحۡمَٰنِ
عَصِيّٗا ٤٤ يَٰٓأَبَتِ إِنِّيٓ أَخَافُ أَن يَمَسَّكَ عَذَابٞ مِّنَ ٱلرَّحۡمَٰنِ
فَتَكُونَ لِلشَّيۡطَٰنِ وَلِيّٗا ٤٥ قَالَ أَرَاغِبٌ أَنتَ عَنۡ ءَالِهَتِي
يَٰٓإِبۡرَٰهِيمُۖ لَئِن لَّمۡ تَنتَهِ لَأَرۡجُمَنَّكَۖ وَٱهۡجُرۡنِي مَلِيّٗا ٤٦ قَالَ
سَلَٰمٌ عَلَيۡكَۖ سَأَسۡتَغۡفِرُ لَكَ رَبِّيٓۖ إِنَّهُۥ كَانَ بِي حَفِيّٗا ٤٧
وَأَعۡتَزِلُكُمۡ وَمَا تَدۡعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَأَدۡعُواْ رَبِّي عَسَىٰٓ أَلَّآ
أَكُونَ بِدُعَآءِ رَبِّي شَقِيّٗا ٤٨ فَلَمَّا ٱعۡتَزَلَهُمۡ وَمَا يَعۡبُدُونَ مِن
دُونِ ٱللَّهِ وَهَبۡنَا لَهُۥٓ إِسۡحَٰقَ وَيَعۡقُوبَۖ وَكُلّٗا جَعَلۡنَا نَبِيّٗا ٤٩
وَوَهَبۡنَا لَهُم مِّن رَّحۡمَتِنَا وَجَعَلۡنَا لَهُمۡ لِسَانَ صِدۡقٍ عَلِيّٗا ٥٠
وَٱذۡكُرۡ فِي ٱلۡكِتَٰبِ مُوسَىٰٓۚ إِنَّهُۥ كَانَ مُخۡلَصٗا وَكَانَ رَسُولٗا نَّبِيّٗا ٥١

(39) Prandaj paralajmëroji, o i Dërguar, njerëzit për Ditën e Pikëllimit; kur keqbërësi do të pikëllohet për të keqen që pati bërë, ndërsa vepërmiri do të pikëllohet se pse nuk bëri edhe më shumë vepra të mira; Ditë në të cilën do të shpalosen librat e veprave të njeriut, e ata do të ndahen për të dhënë llogari, ku secilit do t'i jepet ajo që ka ofruar; edhe nëse ata janë të mashtruar me jetën e kësaj bote e nuk e përfillin as Botën Tjetër e nuk e besojnë as Ditën e Gjykimit.

(40) Pasi vetëm Ne do të mbetemi pas zhdukjes së krijesave dhe se vetëm Ne do ta trashëgojmë Tokën dhe gjithçka që është mbi sipërfaqen e saj pas zhdukjes së tyre. Vetëm Ne do të mbesim pas tyre e do t'i zotërojmë ata, si dhe do të bëjmë me ta çfarë të dëshirojmë dhe se vetëm tek Ne do të jetë kthimi i tyre në Ditën e Gjykimit, për të dhënë llogari e për ta marrë atë që meritojnë.

(41) Përkujtoju gjithashtu në këtë Kuran që të zbritëm ty, o i Dërguar, lajmin mbi Ibrahimin. Vërtet që ai ka qenë njeri i së Vërtetës e pranues i sinqertë i ajeteve (porosive) të Allahut, si dhe Profet (i emëruar) prej Allahut.

(42) Kur babait të vet, Azerit, i tha: "O babai im, përse adhuron në vend të Allahut një bust, që as nuk e dëgjon lutjen tënde e as nuk e shikon adhurimin tënd, që as nuk ta largon të keqen e as nuk ta sjell ty ndonjë të mirë?!

(43) O babai im, mua më është dhënë dije në formën e shpalljes (revelatës), gjë që nuk të është dhënë ty, prandaj më ndiq mua, të të udhëzoj për tek Rruga e Drejtë (që të çon për tek Allahu dhe në Xhenet).

(44) O babai im, mos adhuro shejtanin, me bindjen që po tregon ndaj tij (në adhurimin e idhujve), pasi shejtani është kundërshtues i të Gjithëmëshirshmit (me shtyrjen e njeriut të jetë mohues i Allahut).

(45) O babai im! Unë kam frikë se do të të godasë dënimi i të Gjithëmëshirshmit, nëse vdes femohues, duke u bërë kështu bashkëvuajtës me shejtanin, për shkak të miqësisë sate me të."

(46) Azeri iu përgjigj birit të tij, Ibrahimit, duke i thënë: "Si guxon t'i refuzosh idhujt e mi, të cilët unë po i adhuroj, o Ibrahim?! Nëse ti nuk ndalesh nga përçmimi i idhujve të mi, kam për të të vrarë me gurë, prandaj largohu prej meje për një kohë të gjatë e mos më flit e as mos u tako me mua!"

(47) Ibrahimi i tha: "Gjetsh paqe prej meje! Nga unë nuk ka për të të ardhur asgjë e padëshiruar. Unë kam për t'i kërkuar falje dhe udhëzim Zotit tim për ty, pasi Ai (Qoftë i Lartësuar!), ka qenë gjithmonë i Dashur me mua.

(48) Unë këtu po ju lë juve dhe idhujt tuaj, të cilët ju po i adhuroni në vend të Allahut, për t'iu lutur vetëm Zotin tim, duke mos iu drejtuar akujt përveç Tij, me shpresën që Ai të mos më privojë (prej mirësive të Veta) kur unë ta lus, si dhe që të mos mbes fatkeq e i zhgënjyer prej lutjes time (po të lusja dikë tjetër)."

(49) Pasi i la ata dhe zotat e tyre të rremë, të cilët ata i adhuronin në vend të Allahut, Ne ia kompensuam atij familjen që kishte lënë, duke i dhuruar birin e tij, Is'hakun dhe nipin, Jakubin, dhe duke e bërë secilin prej tyre profet.

(50) Ne u dhuruam prej mëshirës Tonë nëpërmjet profetësisë dhe u mundësuam të jenë gjithmonë të vlerësuar në fjalët e njerëzve.

(51) Pastaj përkujtoju në këtë Kuran, që të është shpallur ty, o i Dërguar, tregimin rreth Musait. Vërtet që ai pati qenë një i përzgjedhur e i ngritur, duke qenë edhe Resul (i dërguar me revelatë të re), edhe Nebij (profet që ndjek të dërguarit përpara tij).

Mësime nga ajetet:

- Meqë largimi i Ibrahimit prej popullit të vet ka qenë bashkë me Sarën, Allahu përmendi vetëm të birin, që ua dhuroi atyre të dyve ta lindnin së bashku, bashkë me nipin e tyre. Pastaj më vonë Ismaili është përmendur veçmas këtij tregimi, edhe pse Allahu ia pati dhuruar atë para se të lindte Is'haku.
- Mirësjellja, dashuria dhe butësia që duhet treguar në bisedat me prindërit, duke zgjedhur shprehjet më të mira për të folur me ata.
- Gjynahet e pengojnë njeriun prej mëshirës së Allahut, ia mbyllin atij dyert e saj, ashtu si bindja ndaj Allahut është shkaku kryesor për të arritur mëshirën e Tij.
- Allahu i Lartësuar i ka premtuar çdo vepërmiri se ka për ta bërë të lavdëruar dhe të besueshëm tek njerëzit, sipas veprave të mira që ai i bën, kurse Ibrahimi dhe pasardhësit e tij janë të parët e të devotshmëve vepërmirë.

وَنَٰدَيۡنَٰهُ مِن جَانِبِ ٱلطُّورِ ٱلۡأَيۡمَنِ وَقَرَّبۡنَٰهُ نَجِيّٗا ٥٢ وَوَهَبۡنَا لَهُۥ مِن
رَّحۡمَتِنَآ أَخَاهُ هَٰرُونَ نَبِيّٗا ٥٣ وَٱذۡكُرۡ فِي ٱلۡكِتَٰبِ إِسۡمَٰعِيلَۚ إِنَّهُۥ كَانَ
صَادِقَ ٱلۡوَعۡدِ وَكَانَ رَسُولٗا نَّبِيّٗا ٥٤ وَكَانَ يَأۡمُرُ أَهۡلَهُۥ بِٱلصَّلَوٰةِ
وَٱلزَّكَوٰةِ وَكَانَ عِندَ رَبِّهِۦ مَرۡضِيّٗا ٥٥ وَٱذۡكُرۡ فِي ٱلۡكِتَٰبِ إِدۡرِيسَۚ إِنَّهُۥ
كَانَ صِدِّيقٗا نَّبِيّٗا ٥٦ وَرَفَعۡنَٰهُ مَكَانًا عَلِيًّا ٥٧ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ أَنۡعَمَ
ٱللَّهُ عَلَيۡهِم مِّنَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ مِن ذُرِّيَّةِ ءَادَمَ وَمِمَّنۡ حَمَلۡنَا مَعَ نُوحٖ وَمِن
ذُرِّيَّةِ إِبۡرَٰهِيمَ وَإِسۡرَٰٓءِيلَ وَمِمَّنۡ هَدَيۡنَا وَٱجۡتَبَيۡنَآۚ إِذَا تُتۡلَىٰ عَلَيۡهِمۡ
ءَايَٰتُ ٱلرَّحۡمَٰنِ خَرُّواْۤ سُجَّدٗاۤ وَبُكِيّٗا۩ ٥٨ ۞ فَخَلَفَ مِنۢ بَعۡدِهِمۡ سجدة
خَلۡفٌ أَضَاعُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَٱتَّبَعُواْ ٱلشَّهَوَٰتِۖ فَسَوۡفَ يَلۡقَوۡنَ غَيًّا
٥٩ إِلَّا مَن تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحٗا فَأُوْلَٰٓئِكَ يَدۡخُلُونَ ٱلۡجَنَّةَ
وَلَا يُظۡلَمُونَ شَيۡـٔٗا ٦٠ جَنَّٰتِ عَدۡنٍ ٱلَّتِي وَعَدَ ٱلرَّحۡمَٰنُ عِبَادَهُۥ
بِٱلۡغَيۡبِۚ إِنَّهُۥ كَانَ وَعۡدُهُۥ مَأۡتِيّٗا ٦١ لَّا يَسۡمَعُونَ فِيهَا لَغۡوًا إِلَّا
سَلَٰمٗاۖ وَلَهُمۡ رِزۡقُهُمۡ فِيهَا بُكۡرَةٗ وَعَشِيّٗا ٦٢ تِلۡكَ ٱلۡجَنَّةُ ٱلَّتِي
نُورِثُ مِنۡ عِبَادِنَا مَن كَانَ تَقِيّٗا ٦٣ وَمَا نَتَنَزَّلُ إِلَّا بِأَمۡرِ رَبِّكَۖ لَهُۥ
مَا بَيۡنَ أَيۡدِينَا وَمَا خَلۡفَنَا وَمَا بَيۡنَ ذَٰلِكَۚ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيّٗا ٦٤

(52) Kur Ne e thirrëm atë nga krahu i djathtë i malit, ndërsa Musai ishte përballë tij, duke e afruar atë për të hyrë në bisedë. Allahu i mundësoi që të dëgjonte aty edhe Fjalët e Tij.
(53) Dhe Pastaj, prej mëshirës dhe mirësisë Tonë ndaj tij, i dhuruam (si mbështetje duke ia bërë) edhe vëllain e tij, Harunin profet, si përgjigje e lutjes që ai i bëri Zotit të vet për këtë.
(54) Përkujto në këtë Kuran që ta kemi zbritur ty, o i Dërguar, edhe tregimin rreth Ismailit, i cili ishte njeri i besës në mbajtjen e premtimit (për t'u bërë kurban) e që ishte edhe Resul (i dërguar) edhe Nebij (profet).
(55) Ai gjithmonë e porosiste familjen e tij për faljen e namazit dhe dhënien e zekatit dhe Zoti i vet e donte.
(56) Pas tij, përkujto në këtë Kuran që të është zbritur ty, o i Dërguar, edhe Idrisin. Vërtet që ai ka qenë njeri i së Vërtetës dhe pranues i sinqertë i ajeteve (porosive) të Zotit të vet, si dhe Nebij (profet) prej profetëve të Allahut.
(57) Ne ia ngritëm atij famën e përkujtimin nëpërmjet asaj që i kishim dhuruar, profetësisë, dhe ai kishte pozitë vërtet të lartë.
(58) Të gjithë këta që u përmendën në këtë sure, duke filluar që nga Zekeria e duke përfunduar tek Idrisi, të cilëve Allahu u pati dhuruar mirësi nëpërmjet dhënies së profetësisë; e që janë prej bijve të Ademit, prej bijve të atyre që i bartëm në një anije bashkë me Nuhun, prej bijve të Ibrahimit, prej bijve të Jakubit; si dhe çdokush që Ne ia kemi mundësuar që ta gjente udhëzimin tek Islami (Feja e Nënshtrimit ndaj Njërit e të Vetmit Zot-Allahut) e që Ne i kemi ngritur duke i bërë profetë. Kur dëgjonin ajetet (vargjet) e Allahut, ata menjëherë i binin në sexhde Allahut, duke qarë prej drojës ndaj Tij.
(59) Mirëpo pas këtyre profetëve të ngritur erdhën breza të këqij dhe të devijuar, të cilët e humbën namazin, duke mos e kryer atë në formën e kërkuar dhe kryenin çdo gjynah që ua kishte ënda e ua dëshironte epshi, por që më vonë kanë për ta gjetur të keqen, pra, Xhehenemin dhe zhgënjimin.
(60) Përveç atij që u pendua për mangësinë e treguar dhe lënien pas dore të porosive, duke besuar pastaj në Allahun dhe duke bërë vepra të mira përmirësuese. Të tillët që u përshkruan me këto cilësi, kanë për të hyrë në Xhenet dhe nuk kanë për t'iu pakësuar prej shpërblimit të veprave të tyre asgjë, sado pak qoftë.
(61) Aty janë Kopshtet e Xhenetit të Adnit (Vendqëndrimit të Përjetshëm), të cilat i Gjithëmëshirshmi ua ka premtuar robve të Vet përmirësues, që i kanë besuar e kanë punuar për to, edhe pse nuk i kanë parë. Allahu ua ka premtuar këtë Xhenet, i cili edhe pse për ta është i fshehtë, dhe Allahu ka për ta realizuar në mënyrë të pashmangshme.
(62) Ata nuk kanë për të dëgjuar në të asnjë fjalë të ulët e as të turpshme, përveçse dhënie selami (përshëndetjeje) mes njëri-tjetrit dhe selame (urime) prej engjëjve, si dhe do t'iu vijë çdo ushqim që iu shijon, në mëngjes e në mbrëmje.
(63) Ky Xhenet që u përshkrua me këto veçori, do të jetë edhe Xheneti të cilin Ne kemi për t'ua dhënë trashëgim robve Tanë të sinqertë, të cilët vënë në zbatim porositë dhe u largohen ndalesave.
* Pasi Allahu i Lartësuar përmendi shpërblimin që do t'u jepet të devotshmëve, përmend gjithashtu se devotshmëria është respektimi i urdhrave të Tij:
(64) Thuaji, o Xhibril – Muhamedit: "Melekët nuk zbresin kur të dëshirojnë vetë, ata zbresin vetëm me urdhër të Allahut, vetëm Allahut i takon gjithçka që ne e presim në Botën Tjetër dhe gjithçka që ne e lëmë pas prej të kaluarës së jetës së kësaj bote, si dhe gjithçka që është në mes dynjasë dhe Ahiretit dhe se Zoti yt, o i Dërguar, kurrë nuk ka harruar (e nuk harron) diçka.

Mësime nga ajetet:

- Nevoja e thirrësit për të patur gjithmonë dikë që ta ndihmojë dhe mbështesë në thirrjen e tij.
- Pohimi i cilësisë së të Folurit të Allahut të Lartësuar.
- Lavdërimi i mbajtjes së premtimit e të qenit njeri i së Vërtetës, pasi kjo është prej moralit të profetëve dhe të dërguarve dhe se e kundërta konsiderohet pabesi e dënueshme.
- Engjëjt janë të dërguarit e Allahut me shpallje, kështu që ata shkojnë te profetët dhe të dërguarit vetëm me urdhër të Allahut.

رَّبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَمَا بَيۡنَهُمَا فَٱعۡبُدۡهُ وَٱصۡطَبِرۡ لِعِبَٰدَتِهِۦۚ
هَلۡ تَعۡلَمُ لَهُۥ سَمِيّٗا ٦٥ وَيَقُولُ ٱلۡإِنسَٰنُ أَءِذَا مَا مِتُّ لَسَوۡفَ
أُخۡرَجُ حَيًّا ٦٦ أَوَلَا يَذۡكُرُ ٱلۡإِنسَٰنُ أَنَّا خَلَقۡنَٰهُ مِن قَبۡلُ
وَلَمۡ يَكُ شَيۡـٔٗا ٦٧ فَوَرَبِّكَ لَنَحۡشُرَنَّهُمۡ وَٱلشَّيَٰطِينَ ثُمَّ
لَنُحۡضِرَنَّهُمۡ حَوۡلَ جَهَنَّمَ جِثِيّٗا ٦٨ ثُمَّ لَنَنزِعَنَّ مِن كُلِّ
شِيعَةٍ أَيُّهُمۡ أَشَدُّ عَلَى ٱلرَّحۡمَٰنِ عِتِيّٗا ٦٩ ثُمَّ لَنَحۡنُ أَعۡلَمُ بِٱلَّذِينَ
هُمۡ أَوۡلَىٰ بِهَا صِلِيّٗا ٧٠ وَإِن مِّنكُمۡ إِلَّا وَارِدُهَاۚ كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ
حَتۡمٗا مَّقۡضِيّٗا ٧١ ثُمَّ نُنَجِّي ٱلَّذِينَ ٱتَّقَواْ وَّنَذَرُ ٱلظَّٰلِمِينَ
فِيهَا جِثِيّٗا ٧٢ وَإِذَا تُتۡلَىٰ عَلَيۡهِمۡ ءَايَٰتُنَا بَيِّنَٰتٖ قَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ
لِلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَيُّ ٱلۡفَرِيقَيۡنِ خَيۡرٞ مَّقَامٗا وَأَحۡسَنُ نَدِيّٗا ٧٣
وَكَمۡ أَهۡلَكۡنَا قَبۡلَهُم مِّن قَرۡنٍ هُمۡ أَحۡسَنُ أَثَٰثٗا وَرِءۡيٗا ٧٤
قُلۡ مَن كَانَ فِي ٱلضَّلَٰلَةِ فَلۡيَمۡدُدۡ لَهُ ٱلرَّحۡمَٰنُ مَدًّاۚ حَتَّىٰٓ إِذَا رَأَوۡاْ
مَا يُوعَدُونَ إِمَّا ٱلۡعَذَابَ وَإِمَّا ٱلسَّاعَةَ فَسَيَعۡلَمُونَ مَنۡ هُوَ شَرّٞ
مَّكَانٗا وَأَضۡعَفُ جُندٗا ٧٥ وَيَزِيدُ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ٱهۡتَدَوۡاْ هُدٗىۗ
وَٱلۡبَٰقِيَٰتُ ٱلصَّٰلِحَٰتُ خَيۡرٌ عِندَ رَبِّكَ ثَوَابٗا وَخَيۡرٞ مَّرَدًّا ٧٦

65 Ai është Krijuesi i qiejve dhe i Tokës, Sunduesi dhe Rregulluesi i tyre dhe i gjithçkaje që ndodhet midis tyre. Vetëm Atë adhuro, sepe Ai e meriton. Përqendrohu në adhurimin e Tij, sepse Ai nuk ka asnjë të ngjashëm e as të barabartë, që mund të jetë pjesëmarrës në adhurimin ndaj Tij.

66 Ndërsa jobesimtari që e mohon ringjalljen, duke e përqeshur thotë: “ Vallë, pasi të kem vdekur, do u nxirrkam prej varrit i gjallë, për të jetuar një jetë të dytë?!”

67 A nuk i kujtohet këtij mohuesi se Ne e krijuam atë në fillim, kur ai nuk ishte asgjë?! Pra, përse nuk mendon për krijimin e parë, që të kuptojë të dytin, edhe pse krijimi i dytë për Të është akoma edhe më i lehtë e më pak i mundshëm.

68 Pasha Zotin tënd, o i Dërguar, Ne kemi për t’i nxjerrë ata prej varreve të tyre për tek Mahsheri (Vendi i Llogarisë), duke i tërhequr zvarrë, bashkë me shejtanët e tyre, të cilët i devijuan, e pastaj kemi për t’i shtyrë për tek dyert e Xhehenemit të gjunjëzuar e të poshtëruar.

69 Aty pastaj kemi për ta tërhequr me ashpërsi dhe dhunshëm prej grupeve të humbura atë që ka qenë më i ashpri kundërshtues, duke filluar me udhëheqësit e tyre.

70 Pas kësaj, Ne jemi më në dijeni se cili prej tyre e meriton më së shumti që të hidhet në Zjarr, me sa nxehtësi e meriton të digjet dhe sa vuajtje meriton në të.

71 Nuk do të ketë asnjë prej jush, o njerëz, që të mos kalojë përmbi Urën e Siratit, që do jetë përmbi Xhehenem dhe se ky kalim është një Vendim i pakthyeshëm tashmë i marrë prej Allahut. Caktimi i Tij nuk ndryshon assesi.

72 Pastaj, nëpërmjet kalimit mbi Urën e Siratit, kemi për t’i shpëtuar ata që ishin të ruajtur prej Zotit të tyre me kryerjen e porosive të Tij dhe me largimin prej ndalesave të Tij, ndërsa keqbërësit kemi për t’i (lëshuar prej saj duke i) lënë atje të gjunjëzuar e të poshtëruar, duke mos patur mundësi që të shpëtojnë prej tij.

73 Kur njerëzve u lexohen ajetet (vargjet) Tona, të zbritura tek i Dërguari i Ynë të qarta, mohuesit u drejtohen besimtarëve duke u thënë: “Cili prej dy grupeve tona ka vendqëndrime e banime më të mira dhe tubime e shoqëri më të njohura?! Grupi ynë apo grupi juaj?!”

74 Sa shumë popuj kemi shkatërruar përpara mohuesve të tillë, të cilët (njësoj si këta) vetëlavdëroheshin për atë që kishin, për shkak të pasurisë së madhe që kishin, e madje ata ishin akoma edhe më mirë se këta në pasuri dhe akoma edhe më të pashëm, si në veshje, ashtu edhe në fizik.

75 Thuaju, o i Dërguar: “Ai që përhumbet në devijimin e vet, i Gjithëmëshirshmi ka për ta lënë ashtu, në mënyrë që ta shtojë edhe më shumë humbjen që ka, derisa ta shikojë me sytë e vet atë që u është premtuar, domethënë, prej dënimit të përshpejtuar në jetën e kësaj bote apo dënimit të shtyrë për në Ditën e Kiametit. Dhe atëherë kanë për ta kuptuar se kush është në pozitën më të keqe apo kush do të ketë më pak përkrahës, grupi i tyre apo grupi i besimtarëve.

76 Përkundër lënies së të tillëve që ta shtojnë edhe më shumë humbjen që kanë, besimtarëve që u udhëzuan, Allahu ka për t’ua shtuar edhe më shumë udhëzimin, besimin dhe bindjen, veprat e mira përmirësuese, që të çojnë tek lumturia e përjetshme, si shpërblimi më i dobishëm dhe përfundimi më i mirë prej Zotit tënd, o i Dërguar.

Mësime nga ajetet:

- Besimtarët duhet të angazhohen që t’i vënë në zbatim urdhrat, si dhe të jenë të vazhdueshëm në to, me aq sa ua lejon mundësia.
- Kalimi i të gjithë njerëzve në Zjarrin e Xhehenemit, pra kalimi mbi Urën e Siratit dhe jo përmes Zjarrit, është një çështje që do të ndodhë në mënyrë të pashmangshme.
- Standardet dhe këndvështrimet e sakta të fesë ndryshojnë nga përfytyrimet e injorantëve dhe të paditurve.
- Kush është i fundosur në devijim dhe i shtrënguar pas mohimit, Allahu e lë atë në arrogancën, injorancën dhe mohimin e tij, në mënyrë që vetëmashtrimi i tij të zgjasë dhe, si pasojë, të vuajë ndëshkimin më të ashpër për të.
- Allahu i përforcon besimtarët në udhëzim dhe ua shton atyre edhe më shumë suksesin dhe ndihmën, duke zbritur ajete (argumente), që janë shkaqe për t’ua shtuar edhe më shumë besimin e palëkundur, si një mrekulli ndaj tyre.

أَفَرَءَيۡتَ ٱلَّذِي كَفَرَ بِـَٔايَٰتِنَا وَقَالَ لَأُوتَيَنَّ مَالٗا وَوَلَدًا
٧٧ أَطَّلَعَ ٱلۡغَيۡبَ أَمِ ٱتَّخَذَ عِندَ ٱلرَّحۡمَٰنِ عَهۡدٗا ٧٨ كَلَّاۚ
سَنَكۡتُبُ مَا يَقُولُ وَنَمُدُّ لَهُۥ مِنَ ٱلۡعَذَابِ مَدّٗا ٧٩ وَنَرِثُهُۥ
مَا يَقُولُ وَيَأۡتِينَا فَرۡدٗا ٨٠ وَٱتَّخَذُواْ مِن دُونِ ٱللَّهِ ءَالِهَةٗ
لِّيَكُونُواْ لَهُمۡ عِزّٗا ٨١ كَلَّاۚ سَيَكۡفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمۡ وَيَكُونُونَ
عَلَيۡهِمۡ ضِدًّا ٨٢ أَلَمۡ تَرَ أَنَّآ أَرۡسَلۡنَا ٱلشَّيَٰطِينَ عَلَى ٱلۡكَٰفِرِينَ
تَؤُزُّهُمۡ أَزّٗا ٨٣ فَلَا تَعۡجَلۡ عَلَيۡهِمۡۖ إِنَّمَا نَعُدُّ لَهُمۡ عَدّٗا ٨٤
يَوۡمَ نَحۡشُرُ ٱلۡمُتَّقِينَ إِلَى ٱلرَّحۡمَٰنِ وَفۡدٗا ٨٥ وَنَسُوقُ ٱلۡمُجۡرِمِينَ
إِلَىٰ جَهَنَّمَ وِرۡدٗا ٨٦ لَّا يَمۡلِكُونَ ٱلشَّفَٰعَةَ إِلَّا مَنِ ٱتَّخَذَ عِندَ
ٱلرَّحۡمَٰنِ عَهۡدٗا ٨٧ وَقَالُواْ ٱتَّخَذَ ٱلرَّحۡمَٰنُ وَلَدٗا ٨٨ لَّقَدۡ
جِئۡتُمۡ شَيۡـًٔا إِدّٗا ٨٩ تَكَادُ ٱلسَّمَٰوَٰتُ يَتَفَطَّرۡنَ مِنۡهُ
وَتَنشَقُّ ٱلۡأَرۡضُ وَتَخِرُّ ٱلۡجِبَالُ هَدًّا ٩٠ أَن دَعَوۡاْ لِلرَّحۡمَٰنِ وَلَدٗا
٩١ وَمَا يَنۢبَغِي لِلرَّحۡمَٰنِ أَن يَتَّخِذَ وَلَدًا ٩٢ إِن كُلُّ مَن فِي
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ إِلَّآ ءَاتِي ٱلرَّحۡمَٰنِ عَبۡدٗا ٩٣ لَّقَدۡ أَحۡصَىٰهُمۡ
وَعَدَّهُمۡ عَدّٗا ٩٤ وَكُلُّهُمۡ ءَاتِيهِ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ فَرۡدًا ٩٥

(77) A e ke parë, o i Dërguar, atë që, edhe pse i mohoi argumentet Tona të pakundërshtueshme, tha: Për mohimin tim *(të Kuranit a të Jetës Tjetër)* nuk do më bjerë mua asgjë e keqe, përkundrazi, do të më jepet edhe më shumë pasuri dhe fëmijë.

(78) A mos vallë ai e ka parë Gajbin (të fshehtën e ngjarjeve), që i tha ato fjalë, meqë është i bindur?! Apo mos, vallë, ai ka marrë prej Allahut ndonjë premtim që Ai do t'i japë atij pasuri dhe fëmijë *(për këtë)* duke e futur pastaj edhe në Xhenet?!

(79) Kurrsesi nuk është ashtu, siç ai pretendon. Megjithatë, Ne kemi për ta shkruar atë që ai thotë dhe atë që ai vepron, duke ia shtuar edhe më shumë dënimin, përmbi dënimin që do të ketë, për shkak të mohimit të tij.

(80) Vetëm Ne kemi për të qenë Trashëgimtarë të asaj që ai ka për të lënë prej pasurisë dhe fëmijëve, pasi ta kemi zhdukur atë, duke na ardhur në Ditën e Gjykimit i vetëm e i zhveshur prej çdo gjëje me të cilën ai kënaqej në jetën e dynjasë, prej pasurisë dhe pozitës që kishte.

(81) Mirëpo idhujtarët akoma vazhdojnë të marrin zota të rremë, duke i adhuruar ata në vend të Allahut, në mënyrë që t'u jenë atyre ndihmues dhe përkrahës, për të arritur fitore nëpërmjet tyre.

(82) Kurrsesi nuk është ashtu siç ata pretendojnë, pasi këta zota të rremë, që ata i adhurojnë në vend të Allahut, në Ditën e Gjykimit kanë për ta kundërshtuar adhurimin që idhujtarët u bëjnë, si dhe kanë për t'u distancuar prej tyre duke iu shndërruar në armiq.

(83) A nuk e ke parë, o i Dërguar, se si Ne ua kemi lëshuar shejtanët, që t'i kenë nën kontroll e t'i shtyjnë jobesimtarët për bërjen e gjynaheve dhe pengimin prej fesë së Allahut, duke i acaruar?!

(84) Kështu që mos i kërko Allahut, o i Dërguar, që t'ua përshpejtojmë atyre shkatërrimin përfundimtar, pasi Ne jemi duke ua përllogaritur kohën e jetës, derisa atyre t'u përfundojë afati i dhënë, që pas kësaj Ne t'i ndëshkojmë me atë që ata meritojnë.

(85) O i Dërguar! Kujto Ditën e Ringjalljes, kur ata që e kanë frikë Zotin, duke zbatuar urdhërimet dhe ndalimet e Tij, do t'i mbledhim përpara Zotit të tyre me nderime, duke i bërë të ndihen krenarë..

(86) Ndërkohë që mohuesit kemi për t'i drejtuar për në Xhehenem, të etur për ujë e të tharë.

(87) Për ta kurrë nuk ka për të pasur ndonjë ndërmjetësim nga njëri-tjetri, përveç nëse ata sa ishin në dynja kanë bërë me Allahun ndonjë marrëveshje, duke i besuar Atij dhe të dërguarve të Tij *(që t'i shpëtonte për hir të kësaj prej atij dënimi)*.

(88) E për më tepër, hebrenjtë, të krishterët dhe disa idhujtarë thanë se: i Gjithëmëshirshmi ka fëmijë.

(89) Vërtet që ju, të cilët e trilluat këtë fjalë, keni thënë diçka të llahtarshme.

(90) Edhe qiejt gati sa nuk u çanë prej kësaj fjale të tmerrshme, Toka gati sa nuk shpërtheu, madje edhe malet gati sa nuk u shembën e të bëheshin rrafsh.

(91) Kjo, vetëm pse ata i mveshën të Gjithëmëshirshmit fëmijë. I Lartësuar është Allahu prej kësaj gjëje, me një lartësim sublim!

(92) Allahu nuk ka nevojë që të ketë fëmijë dhe Ai është i Pastër *(nga kjo shpifje)* në lidhje me këtë *(që ata ia mveshin)*.

(93) Çdokush që gjendet në qiej dhe në Tokë, qoftë ai melek, xhind apo njeri, do të dalë i përulur para Zotit të tij në Ditën e Gjykimit.

(94) Ai i ka përfshirë të gjithë ata me Dije, e i ka numëruar ata një e nga një, kështu që Atij nuk i fshihet prej tyre asgjë.

(95) Si dhe secili prej tyre ka për t'i ardhur Atij në Ditën e Gjykimit i vetëm, pa patur asnjë pasuri e asnjë ndihmues.

Mësime nga ajetet:

- Ajetet na tregojnë për mendjelehtësinë e mohuesve, mendimet naive dhe ushqimin me iluzione, pasi ata kanë për të gjetur pikërisht të kundërtën e tyre në Botën Tjetër.
- Allahu u lëshon shejtanët jobesimtarëve, duke i joshur dhe mashtruar për të bërë të këqija e për t'i nxjerrë ata prej bindjes dhe nënshtrimit ndaj Allahut, për në gjynahe.
- Ndjekësit e mirësisë, dijes dhe përmirësimit, kanë për të ndërmjetësuar me lejen e Allahut në Ditën e Gjykimit për të afërmit, shokët dhe familjarët e tyre, që ata të mos dënohen për gjynahet për të cilat nuk janë penduar sa janë në dynja, nëse gjynahqarët kanë qenë besimtarë fillimisht.

إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ سَيَجۡعَلُ لَهُمُ
ٱلرَّحۡمَٰنُ وُدّٗا ٩٦ فَإِنَّمَا يَسَّرۡنَٰهُ بِلِسَانِكَ لِتُبَشِّرَ بِهِ
ٱلۡمُتَّقِينَ وَتُنذِرَ بِهِۦ قَوۡمٗا لُّدّٗا ٩٧ وَكَمۡ أَهۡلَكۡنَا قَبۡلَهُم
مِّن قَرۡنٍ هَلۡ تُحِسُّ مِنۡهُم مِّنۡ أَحَدٍ أَوۡ تَسۡمَعُ لَهُمۡ رِكۡزَۢا ٩٨

ترتيبها ٢٠ — سُورَةُ طه — آياتها ١٣٥

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الحزب ٣٢
طه ١ مَآ أَنزَلۡنَا عَلَيۡكَ ٱلۡقُرۡءَانَ لِتَشۡقَىٰٓ ٢ إِلَّا تَذۡكِرَةٗ
لِّمَن يَخۡشَىٰ ٣ تَنزِيلٗا مِّمَّنۡ خَلَقَ ٱلۡأَرۡضَ وَٱلسَّمَٰوَٰتِ ٱلۡعُلَى ٤
ٱلرَّحۡمَٰنُ عَلَى ٱلۡعَرۡشِ ٱسۡتَوَىٰ ٥ لَهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي
ٱلۡأَرۡضِ وَمَا بَيۡنَهُمَا وَمَا تَحۡتَ ٱلثَّرَىٰ ٦ وَإِن تَجۡهَرۡ بِٱلۡقَوۡلِ
فَإِنَّهُۥ يَعۡلَمُ ٱلسِّرَّ وَأَخۡفَى ٧ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۖ لَهُ ٱلۡأَسۡمَآءُ
ٱلۡحُسۡنَىٰ ٨ وَهَلۡ أَتَىٰكَ حَدِيثُ مُوسَىٰٓ ٩ إِذۡ رَءَا نَارٗا
فَقَالَ لِأَهۡلِهِ ٱمۡكُثُوٓاْ إِنِّيٓ ءَانَسۡتُ نَارٗا لَّعَلِّيٓ ءَاتِيكُم مِّنۡهَا بِقَبَسٍ
أَوۡ أَجِدُ عَلَى ٱلنَّارِ هُدٗى ١٠ فَلَمَّآ أَتَىٰهَا نُودِيَ يَٰمُوسَىٰٓ ١١ إِنِّيٓ
أَنَا۠ رَبُّكَ فَٱخۡلَعۡ نَعۡلَيۡكَ إِنَّكَ بِٱلۡوَادِ ٱلۡمُقَدَّسِ طُوٗى ١٢

(96) Sa u përket atyre që besojnë tek Allahu dhe bëjnë vepra të mira e të pëlqyeshme për Atë, Ai ka për t'u dhuruar dashuri, duke i dashur ata e duke i bërë edhe të tjerët që t'i duan ata.
(97) Në të vërtetë, Ne e kemi bërë të lehtë këtë Kuran, duke e zbritur atë në gjuhën tënde, o i Dërguar. Këtë e kemi bërë që t'i përgëzosh nëpërmjet tij ata që ruhen *(prej gjynaheve)*, duke zbatuar urdhrat dhe ndalimet e Mia dhe që të frikësosh njerëzit e ashpër në armiqësinë dhe në arrogancën e tyre ndaj së Vërtetës.
(98) Sa e sa popuj i kemi shkatërruar para popullit tënd, a mos po shikon sot ndonjë prej tyre që të jetë gjallë apo të dëgjosh ndonjë fjalë prej tyre?!

SURJA "TÂ HÂ"

Mekase

Me emrin e Allahut, të Gjithëmëshirshmit, Mëshirëplotit

Qëllimet e sures:

Lumturia qëndron në ndjekjen e rrugës së Kuranit dhe mbartjen e mesazhit të tij, ndërsa mjerimi qëndron në kundërshtimin e tij.

Shpjegimi i ajeteve:

(1) [Ta, Ha!] Janë germa të veçanta, kuptimi i të cilave është shpjeguar në fillimin e sures El-Bekare.
(2) O i Dërguar, Ne nuk ta kemi zbritur Kuranin që të stërmundosh veten nga keqardhja se populli nuk pranon të besojë në të.
(3) Por ta zbritëm që ai të shërbejë si këshillë për njerëzit që Allahu ua ka mundësuar t'ia kenë drojën Atij.
(4) Atë e ka zbritur Allahu, i Cili i krijoi Tokën dhe qiejt e lartë, prandaj ai është një Libër madhështor, i zbritur prej Krijuesit Madhështor.
(5) Ai është Mëshiruesi, i Cili u ngrit dhe u lartësua mbi Arsh *(Fronin e Tij)*, ashtu siç i takon Lartmadhërisë së Tij.
(6) Vetëm Atij i përket gjithçka që është në qiej, gjithçka që është në Tokë, gjithçka që është në mes tyre dhe gjithçka që është nën dhé, në aspektin e krijimit, të zotërimit dhe të drejtimit.
(7) Edhe nëse e shpreh hapur fjalën tënde apo e fsheh atë, o i Dërguar, dije se për Allahun është njëlloj, Ai e di atë. Ai e di atë që është sekret e madje edhe atë që është më e fshehtë se sekreti - ndjenjat shpirtërore, kështu që Atij nuk i fshihet asgjë prej tyre.
(8) Ai është Allahu, përveç të Cilit nuk ka zot tjetër që e meriton të adhurohet. Vetëm Atij i përkasin Cilësitë më të bukura të Përsosmërisë absolute.
* Meqë i Dërguari ﷺ e vuante refuzimin që ia bënte populli i tij, Allahu e ngushëlloi atë nëpërmjet tregimit të Musait, duke thënë:
(9) A nuk dëshiron të dish, o i Dërguar, mbi tregimin e Musait, birit të Imranit?!
(10) Kur ai pa një zjarr gjatë udhëtimit, i tha familjes së vet: "Qëndroni këtu, sepse pashë një zjarr dhe ndoshta do t'ju sjell prej tij ndonjë gacë ose do të gjej dikë që të më tregojë rrugën".
(11) Kur iu afrua zjarrit, Allahu i Lartësuar e thirri e i tha: "O Musa!
(12) Unë *(që po të flas)* jam Zoti yt, prandaj hiqi nallanet, si përgatitje për të biseduar me Mua, pasi ti je në luginën e shenjtë Tuva.

Mësime nga ajetet:

- Kurani nuk ka zbritur që t'i lodhë shpirtrat në adhurim dhe t'i rëndojë me vështirësi, por ai është një Libër përkujtues, prej të cilit përfitojnë ata që ia kanë frikën Zotit të tyre.
- Allahu i Lartësuar e ka përmendur krijimin së bashku me urdhërimin, sepse ashtu siç krijimi nuk del jashtë Urtësisë së Tij, ashtu edhe urdhri që Ai jep është vetëm drejtësi dhe urtësi.
- Burri e ka detyrim që të shpenzojë për familjen e vet *(bashkëshorten)*, për ushqime, veshmbathje, banim dhe të gjitha gjërat që i nevojiten për t'i përballuar nevojat jetës, të ftohtin dhe urinë.

وَأَنَا ٱخۡتَرۡتُكَ فَٱسۡتَمِعۡ لِمَا يُوحَىٰٓ ١٣ إِنَّنِيٓ أَنَا ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنَا۠
فَٱعۡبُدۡنِي وَأَقِمِ ٱلصَّلَوٰةَ لِذِكۡرِيٓ ١٤ إِنَّ ٱلسَّاعَةَ ءَاتِيَةٌ
أَكَادُ أُخۡفِيهَا لِتُجۡزَىٰ كُلُّ نَفۡسِۭ بِمَا تَسۡعَىٰ ١٥ فَلَا يَصُدَّنَّكَ
عَنۡهَا مَن لَّا يُؤۡمِنُ بِهَا وَٱتَّبَعَ هَوَىٰهُ فَتَرۡدَىٰ ١٦ وَمَا تِلۡكَ
بِيَمِينِكَ يَٰمُوسَىٰ ١٧ قَالَ هِيَ عَصَايَ أَتَوَكَّؤُاْ عَلَيۡهَا
وَأَهُشُّ بِهَا عَلَىٰ غَنَمِي وَلِيَ فِيهَا مَـَٔارِبُ أُخۡرَىٰ ١٨ قَالَ أَلۡقِهَا
يَٰمُوسَىٰ ١٩ فَأَلۡقَىٰهَا فَإِذَا هِيَ حَيَّةٞ تَسۡعَىٰ ٢٠ قَالَ خُذۡهَا
وَلَا تَخَفۡۖ سَنُعِيدُهَا سِيرَتَهَا ٱلۡأُولَىٰ ٢١ وَٱضۡمُمۡ يَدَكَ
إِلَىٰ جَنَاحِكَ تَخۡرُجۡ بَيۡضَآءَ مِنۡ غَيۡرِ سُوٓءٍ ءَايَةً أُخۡرَىٰ ٢٢ لِنُرِيَكَ
مِنۡ ءَايَٰتِنَا ٱلۡكُبۡرَى ٢٣ ٱذۡهَبۡ إِلَىٰ فِرۡعَوۡنَ إِنَّهُۥ طَغَىٰ ٢٤ قَالَ
رَبِّ ٱشۡرَحۡ لِي صَدۡرِي ٢٥ وَيَسِّرۡ لِيٓ أَمۡرِي ٢٦ وَٱحۡلُلۡ عُقۡدَةٗ مِّن
لِّسَانِي ٢٧ يَفۡقَهُواْ قَوۡلِي ٢٨ وَٱجۡعَل لِّي وَزِيرٗا مِّنۡ أَهۡلِي ٢٩ هَٰرُونَ
أَخِي ٣٠ ٱشۡدُدۡ بِهِۦٓ أَزۡرِي ٣١ وَأَشۡرِكۡهُ فِيٓ أَمۡرِي ٣٢ كَيۡ نُسَبِّحَكَ
كَثِيرٗا ٣٣ وَنَذۡكُرَكَ كَثِيرًا ٣٤ إِنَّكَ كُنتَ بِنَا بَصِيرٗا ٣٥ قَالَ قَدۡ
أُوتِيتَ سُؤۡلَكَ يَٰمُوسَىٰ ٣٦ وَلَقَدۡ مَنَنَّا عَلَيۡكَ مَرَّةً أُخۡرَىٰٓ ٣٧

13 Unë të kam përzgjedhur, o Musa, që të transmetosh Mesazhin Tim, prandaj dëgjoje mirë atë që kam për të të shpallur.
14 Unë *(që po të flas),* në të vërtetë jam Allahu dhe përveç Meje nuk ka zot tjetër që e meriton të adhurohet. Prandaj vetëm Mua më adhuro dhe kryeje faljen e namazit në formën më të plotë, që të më përmendësh Mua gjatë tij.
15 Vërtet, Ora *(e Kiametit)* do të vijë e do të ndodhë në mënyrë të pashmangshme. E kam fshehur atë në mënyrë të atillë, që krijesat të mos ia dinë kohën, por të mund t'i njohin shenjat e *(afrimit të)* saj, të treguara nga profetët. Ajo Ditë do të vijë, me qëllim që gjithkush të shpërblehet për veprat që ka bërë, qoftë për mirë apo për keq.
16 Prandaj, mos i lejo ata që nuk besojnë në Ditën e Gjykimit dhe rendin pas kënaqësive të ndaluara, që të të shmangin ty nga besimi i saj dhe nga përgatitjet për ta pritur atë me vepra të mira. Përndryshe do të shkatërrohesh edhe ti.
17 Ç'është ajo që ke në dorën tënde të djathë, o Musa?!
18 Musai u përgjigj: "Ky është shkopi im, që e përdor për t'u mbështetur gjatë ecjes dhe për të goditur pemët, që t'u bien gjethet e t'i hanë ato delet e mia. E përdor atë edhe për dobi të tjera".
19 Allahu i tha: "Hidhe atë, o Musa!"
20 Musai e hodhi. Shkopi menjëherë u shndërrua në një gjarpër, që lëvizte me një shpejtësi të frikshme.
21 Pastaj Allahu i tha Musait: "Merre shkopin dhe mos u frikëso prej shndërrimit të tij në gjarpër, sepse kemi për ta kthyer atë në gjendjen e tij të mëparshme sapo ta kapësh.
22 Gjithashtu, fute dorën nën krahun tënd dhe ajo do të dalë e bardhë, jo nga sëmundja (e lebrës), por si një mrekulli e dytë për ty.
23 Ne t'i shfaqëm këto dy mrekulli, o Musa, në mënyrë që të tregojmë disa prej shenjave Tona madhështore, të cilat vërtetojnë fuqinë Tonë dhe se ti je i dërguar prej Allahut.
24 O Musa, shko tek Faraoni, pasi ai i ka kaluar kufijtë në mohimin dhe mosbindjen ndaj Allahut!"
25 Musai i tha: "Zoti im, ma zgjero gjoksin, që t'i përballoj shqetësimet!
26 Ma lehtëso këtë çështje!
27 Më mundëso që të flas qartë e bukur,
28 në mënyrë që t'i kuptojnë fjalët e mia, kur t'u përcjell Mesazhin Tënd!
29 Dhe më bëj një ndihmës prej familjes sime, që të më mbështesë në përgjegjësitë e mia!
30 (Më jep) vëllain tim, Harunin, të birin e Imranit!
31 Ma forco shpinën nëpërmjet tij *(për ta bartur këtë përgjegjësi)*!
32 Bëje atë shoqëruesin tim në Shpallje,
33 që të Të ngremë lart me lavde
34 e të Të përmendim shumë *(me lutje e lavde)*.
35 Vërtet, Ti na ke mbikëqyrur gjithmonë dhe Ty nuk të fshihet asgjë prej punëve tona!"
36 Allahu tha: "Ta dhamë atë që kërkove, o Musa.
37 Në fakt, të kemi dhuruar edhe mirësi të tjera më parë.

Mësime nga ajetet:

- Detyrimi për të dëgjuar me vëmendje, kur bëhet fjalë për çështje të rëndësishme, ku më e rëndësishmja prej tyre është dëgjimi i Shpalljes së zbritur nga Allahu.
- Shpallja e parë që iu zbrit Musait përmbante dy bazat kryesore të besimit, pranimin e *Njëshmërisë së Allahut* dhe besimi në ardhjen e Kiametit, si dhe detyrimin më të rëndësishëm pas besimit e që është falja e namazit.
- Bashkëpunimi mes thirrësve është i domosdoshëm për të arritur suksesin e synuar, sepse Allahu e bëri profet vëllain e Musait, Harunin, për ta ndihmuar atë në përcjelljen e Mesazhit qiellor.
- Është shumë e rëndësishme që thirrësi të ketë aftësi për të qenë sa më i qartë e i kuptueshëm për njerëzit që i thërret.

إِذۡ أَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰٓ أُمِّكَ مَا يُوحَىٰٓ ٣٨ أَنِ ٱقۡذِفِيهِ فِي ٱلتَّابُوتِ فَٱقۡذِفِيهِ
فِي ٱلۡيَمِّ فَلۡيُلۡقِهِ ٱلۡيَمُّ بِٱلسَّاحِلِ يَأۡخُذۡهُ عَدُوّٞ لِّي وَعَدُوّٞ لَّهُۥۚ وَأَلۡقَيۡتُ
عَلَيۡكَ مَحَبَّةٗ مِّنِّي وَلِتُصۡنَعَ عَلَىٰ عَيۡنِيٓ ٣٩ إِذۡ تَمۡشِيٓ أُخۡتُكَ فَتَقُولُ
هَلۡ أَدُلُّكُمۡ عَلَىٰ مَن يَكۡفُلُهُۥۖ فَرَجَعۡنَٰكَ إِلَىٰٓ أُمِّكَ كَيۡ تَقَرَّ عَيۡنُهَا
وَلَا تَحۡزَنَۚ وَقَتَلۡتَ نَفۡسٗا فَنَجَّيۡنَٰكَ مِنَ ٱلۡغَمِّ وَفَتَنَّٰكَ فُتُونٗاۚ
فَلَبِثۡتَ سِنِينَ فِيٓ أَهۡلِ مَدۡيَنَ ثُمَّ جِئۡتَ عَلَىٰ قَدَرٖ يَٰمُوسَىٰ ٤٠
وَٱصۡطَنَعۡتُكَ لِنَفۡسِي ٤١ ٱذۡهَبۡ أَنتَ وَأَخُوكَ بِـَٔايَٰتِي وَلَا
تَنِيَا فِي ذِكۡرِي ٤٢ ٱذۡهَبَآ إِلَىٰ فِرۡعَوۡنَ إِنَّهُۥ طَغَىٰ ٤٣ فَقُولَا لَهُۥ قَوۡلٗا
لَّيِّنٗا لَّعَلَّهُۥ يَتَذَكَّرُ أَوۡ يَخۡشَىٰ ٤٤ قَالَا رَبَّنَآ إِنَّنَا نَخَافُ أَن يَفۡرُطَ
عَلَيۡنَآ أَوۡ أَن يَطۡغَىٰ ٤٥ قَالَ لَا تَخَافَآۖ إِنَّنِي مَعَكُمَآ أَسۡمَعُ وَأَرَىٰ
٤٦ فَأۡتِيَاهُ فَقُولَآ إِنَّا رَسُولَا رَبِّكَ فَأَرۡسِلۡ مَعَنَا بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ
وَلَا تُعَذِّبۡهُمۡۖ قَدۡ جِئۡنَٰكَ بِـَٔايَةٖ مِّن رَّبِّكَۖ وَٱلسَّلَٰمُ عَلَىٰ مَنِ ٱتَّبَعَ
ٱلۡهُدَىٰٓ ٤٧ إِنَّا قَدۡ أُوحِيَ إِلَيۡنَآ أَنَّ ٱلۡعَذَابَ عَلَىٰ مَن كَذَّبَ
وَتَوَلَّىٰ ٤٨ قَالَ فَمَن رَّبُّكُمَا يَٰمُوسَىٰ ٤٩ قَالَ رَبُّنَا ٱلَّذِيٓ أَعۡطَىٰ
كُلَّ شَيۡءٍ خَلۡقَهُۥ ثُمَّ هَدَىٰ ٥٠ قَالَ فَمَا بَالُ ٱلۡقُرُونِ ٱلۡأُولَىٰ ٥١

38 Të falëm mirësi, kur i dhamë nënës sate frymëzim, nëpërmjet të cilit të mbrojtëm prej kurthit të Faraonit *(që kërkonte për të të vrarë)*.

39 E frymëzuam atë, duke e urdhëruar: “Pasi ta lindësh, fute djalin në një sënduk dhe hidhe në rrjedhën e lumit *(Nil)*, i cili ka për ta nxjerrë në breg me Urdhrin Tonë. Pastaj, atë ka për ta marrë një armik i Imi dhe i tiji - Faraoni. Kështu, Unë vura tek ti dashuri nga ana Ime, duke bërë që të të donin njerëzit dhe të rriteshe nën vëzhgimin, mbrojtjen dhe kujdesin Tim.

40 Të falëm mirësi edhe atëherë kur motra jote doli duke e ndjekur sëndukun hap pas hapi dhe u tha atyre që e morën: “A dëshironi që t’ju informoj për dikë që mund të kujdeset, mund t’i japë gji e mund ta edukojë?!” Pra, të bëmë mirë duke të të kthyer përsëri tek nëna jote, që ajo të gëzohej e të mos dëshpërohej prej mungesës sate. Edhe kur vrave ushtarin kopt *(vendas)* me një grusht, Ne sërish të dhuruam mirësi, duke të të shpëtuar prej ndëshkimit *(me vdekje)*. Në fakt, të kemi shpëtuar prej çdo sprove me të cilën u përballe, derisa përfundimisht dole *(prej Egjiptit)* dhe qëndrove për vite të tëra në popullin e Medjenit. Pastaj erdhe pikërisht në kohën kur e kishim paracaktuar që të vije, për të folur drejtpërdrejt me ty, o Musa.

41 Unë të zgjodha që të jesh i dërguari Im e t’u përcjellësh njerëzve atë që të kam shpallur.

42 Prandaj shkoni ti dhe vëllai yt, Haruni, me mrekulli që tregojnë për fuqinë dhe Njëshmërinë e Time dhe mos u plogështoni për të Më drejtuar lutje dhe për të Më përmendur.

43 Shkoni tek Faraoni, pasi ai tashmë e ka kaluar çdo kufi në mohim dhe arrogancë ndaj Meje.

44 Dhe flitini butë, pa ashpërsi, me shpresën se do të mendohet, do të Më ketë frikë e do të pendohet”.

45 Musai dhe Haruni thanë: “Kemi frikë se do të na ndëshkojë para se të përfundojmë thirrjen e tij apo se do të kalojë çdo kufi, duke na bërë padrejtësi me vrasje a mundime të tjera.”

46 Allahu u tha: “Mos u frikësoni, sepse Unë jam me ju, me ndihmën dhe mbështetjen Time, dëgjoj dhe shikoj çdo gjë që ndodh mes jush dhe atij.

47 Prandaj shkoni tek ai dhe i thoni: ‘Ne na ka dërguar Zoti yt, o Faraon. Prandaj lëri të vijnë me ne bijtë e Izraelit dhe mos i ndëshko më duke ua vrarë bijtë dhe duke ua lënë gjallë bijat! Për këtë të kemi sjellë prova të qarta prej Zotit tënd, që tregojnë vërtetësinë tonë. (Ta dish se) siguria prej dënimit të Allahut i takon vetëm atij që beson dhe ndjek udhëzimet e Tij.

48 Allahu na ka shpallur se dënimi në këtë botë dhe në Botën Tjetër do të përfshijë ata që i mohojnë argumentet e Tij dhe kundërshtojnë mesazhin që sjellin të dërguarit’.”

49 Faraoni, duke e mohuar fjalën e tyre, u tha: “Kush qenka Zoti juaj, që ju mëtoni se ju dërguar tek unë, o Musa?!”

50 Musai i tha: “Zoti ynë është Ai, i Cili i ka dhënë çdo krijese formën dhe pamjen që i përshtatet, e pastaj e ka udhëzuar që të ndjekë qëllimin për të cilin është krijuar.”

51 Faraoni i tha: “Atëherë, çfarë më thua për popujt të mëparshëm, që ishin mohues?!”

Mësime nga ajetet:

- Përsosmëria e kujdesit të Allahut për bashkëfolësin e Tij, Musain dhe për të gjithë profetët dhe të dërguarit e tjerë. Madje edhe trashëgimtarët e tyre përfitojnë nga ky kujdes, sipas marrëdhënieve të tyre me Allahun.
- Një nga shfaqjet e udhëzimit të përgjithshëm për krijesat është instinkti që Zoti i ka dhënë secilës prej tyre për të bërë çfarë është në dobi të tyre, siç është vetëmbrojtja, shumimi, të ushqyerit etj..
- Pasqyrimi i vlerës së përpjekjes për të urdhëruar të mirën dhe për të ndaluar të keqen, gjë e cila duhet bërë me butësi, mirësjellje dhe modesti, veçanërisht ndaj atij që ka pushtet e fuqi dhe ndihet i sigurt.
- Allahu është i Vetmi që e zotëron dijen e së *Fshehtës* për të kaluarën, për të tashmen dhe për të ardhmen.

قَالَ عِلْمُهَا عِندَ رَبِّي فِي كِتَٰبٍ لَّا يَضِلُّ رَبِّي وَلَا يَنسَى ٥٢ ٱلَّذِي
جَعَلَ لَكُمُ ٱلْأَرْضَ مَهْدًا وَسَلَكَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا وَأَنزَلَ مِنَ
ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَأَخْرَجْنَا بِهِۦٓ أَزْوَٰجًا مِّن نَّبَاتٍ شَتَّىٰ ٥٣ كُلُواْ
وَٱرْعَوْاْ أَنْعَٰمَكُمْ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٍ لِّأُوْلِي ٱلنُّهَىٰ ٥٤ ۞ مِنْهَا
خَلَقْنَٰكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَىٰ ٥٥ وَلَقَدْ
أَرَيْنَٰهُ ءَايَٰتِنَا كُلَّهَا فَكَذَّبَ وَأَبَىٰ ٥٦ قَالَ أَجِئْتَنَا لِتُخْرِجَنَا
مِنْ أَرْضِنَا بِسِحْرِكَ يَٰمُوسَىٰ ٥٧ فَلَنَأْتِيَنَّكَ بِسِحْرٍ مِّثْلِهِۦ
فَٱجْعَلْ بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ مَوْعِدًا لَّا نُخْلِفُهُۥ نَحْنُ وَلَآ أَنتَ مَكَانًا
سُوًى ٥٨ قَالَ مَوْعِدُكُمْ يَوْمُ ٱلزِّينَةِ وَأَن يُحْشَرَ ٱلنَّاسُ ضُحًى
٥٩ فَتَوَلَّىٰ فِرْعَوْنُ فَجَمَعَ كَيْدَهُۥ ثُمَّ أَتَىٰ ٦٠ قَالَ لَهُم
مُّوسَىٰ وَيْلَكُمْ لَا تَفْتَرُواْ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا فَيُسْحِتَكُم بِعَذَابٍ
وَقَدْ خَابَ مَنِ ٱفْتَرَىٰ ٦١ فَتَنَٰزَعُوٓاْ أَمْرَهُم بَيْنَهُمْ وَأَسَرُّواْ
ٱلنَّجْوَىٰ ٦٢ قَالُوٓاْ إِنْ هَٰذَٰنِ لَسَٰحِرَٰنِ يُرِيدَانِ أَن يُخْرِجَاكُم
مِّنْ أَرْضِكُم بِسِحْرِهِمَا وَيَذْهَبَا بِطَرِيقَتِكُمُ ٱلْمُثْلَىٰ ٦٣
فَأَجْمِعُواْ كَيْدَكُمْ ثُمَّ ٱئْتُواْ صَفًّا وَقَدْ أَفْلَحَ ٱلْيَوْمَ مَنِ ٱسْتَعْلَىٰ ٦٤

الحزب ٣٢

(52) Musai iu përgjigj: “Dija për gjendjen e atyre popujve është vetëm tek Zoti im, e shënuar në Leuhi Mahfudh *(Librin e Dijes së Ruajtur tek Allahu)*. Zoti im as nuk gabon në dijen që ka *(rreth tyre)* dhe as nuk harron asgjë prej saj *(në lidhje me ta)*.”

(53) Është Ai që jua ka shtrirë tokën për të jetuar në të dhe ju ka bërë aty rrugë të përshtatshme për të udhëtuar. Ai ju ka zbritur shi prej qiellit, duke bërë që me ujin e tij të mbijnë bimë të llojeve të ndryshme.

(54) Kështu që ushqehuni, o njerëz, prej të mirave që kemi nxjerrë për ju dhe kullotni bagëtitë tuaja! Vërtet, këto mirësi që u përmendën janë argumente bindëse rreth fuqi së Allahut dhe Njëshmërisë e Tij për ata që janë përdorues të mendjeve.

(55) Prej *(përbërësve të)* dheut të saj Ne ju krijuam, duke filluar me babanë tuaj - Ademin. Aty kemi për t’ju kthyer, duke ju varrosur *(e tretur)* kur të vdisni, si dhe përsëri prej saj kemi për t’ju nxjerrë edhe një herë tjetër, duke ju ringjallur në Ditën e Gjykimit.

(56) Ne ia treguam Faraonit nëntë mrekullitë Tona, por ai pasi i pa, i mohoi të gjitha dhe refuzoi që t’i përgjigjej besimit në Allah.

(57) Faraoni i tha Musait: “Vallë, paske ardhur që të na nxjerrësh prej tokës sonë me anë të magjisë sate, në mënyrë që të të mbetet ty pushteti i saj?!

(58) Tani do të të sjellim ne ty, o Musa, një magji si ajo e jotja. Prandaj cakto një takim midis nesh, në një kohë të caktuar dhe vend të njohur, që të mos e kundërshtojë asnjëri prej nesh. Dhe vendi të jetë diku në mes, i arritshëm për të dyja palët.”

(59) Musai i tha: “Takimi ynë do të jetë në ditën e festës, sapo njerëzit të mblidhen për të festuar *(hapjen e gjërave zbukuruese në treg)*, në kohën paradites.”

(60) Dhe Faraoni u sprapς dhe i mblodhi të gjitha intrigat dhe hilet e tij, e pastaj erdhi në kohën dhe vendin e caktuar për të triumfuar.

(61) Musai u foli magjistarëve të Faraonit, duke i këshilluar: “Kini kujdes e mos trilloni gënjeshtra ndaj Allahut, duke i mashtruar njerëzit me magjinë tuaj, se pastaj Ai do t’ju shfarosë me dënimin e Tij të tmerrshëm. Është e sigurt që ka marrë fund ai që trillon gënjeshtër e ia vesh atë Allahut.”

(62) Magjistarët panë nga njëri-tjetri, kur dëgjuan fjalët e Musait dhe folën fshehtazi mes tyre.

(63) Njëri prej tyre tha: “Musai dhe Haruni janë dy magjistarë, që dëshirojnë t’ju nxjerrin prej tokës suaj *(Egjiptit)* nëpërmjet magjisë që bëjnë. Ata duan t’jua prishin traditën dhe rrugën tuaj të lartë e të nderuar.

(64) Prandaj merreni nën kontroll situatën tuaj dhe mos bini në kundërshtim me njëri-tjetrin! Dilni të rreshtuar së bashku dhe hidhni njëherazi magjinë tuaj, se sot fiton vetëm ai që mund kundërshtarin e vet!”

Mësime nga ajetet:

- Dalja e bimësisë në lloje dhe në ngjyra të ndryshme prej së njëjtës tokë është argument i qartë, që tregon fuqinë e Allahut të Lartësuar dhe ekzistencën e Tij si Krijues.
- Ajeti përmend dy prej argumenteve logjike të qarta rreth ringjalljes: nxjerrjen e bimëve prej toke pas tharjes së saj, si dhe nxjerrja e njerëzve dhe sjellja e tyre në ekzistencë prej përbërësve të saj.
- Kufri *(mohimi)* i Faraonit ishte nga inati *(arroganca)*, pasi ai i pa mrekullitë e Zotit me sytë e vet dhe nuk e kishte me të dëgjuar. Madje ai ishte i bindur në brendësinë e vet për vërtetësinë e tyre *(se ato vinin prej Allahut)*.
- Musai zgjodhi ditën e festës, në mënyrë që të ngrihej Fjala e Allahut, të lartësohej feja e Tij dhe të poshtërohej kufri *(mohimi i Allahut)* përpara të gjithë njerëzve në takimin e tyre dhe kështu lajmi të përhapej tek të gjithë.

قَالُواْ يَٰمُوسَىٰٓ إِمَّآ أَن تُلۡقِيَ وَإِمَّآ أَن نَّكُونَ أَوَّلَ مَنۡ أَلۡقَىٰ ٦٥ قَالَ بَلۡ
أَلۡقُواْۖ فَإِذَا حِبَالُهُمۡ وَعِصِيُّهُمۡ يُخَيَّلُ إِلَيۡهِ مِن سِحۡرِهِمۡ أَنَّهَا
تَسۡعَىٰ ٦٦ فَأَوۡجَسَ فِي نَفۡسِهِۦ خِيفَةٗ مُّوسَىٰ ٦٧ قُلۡنَا لَا تَخَفۡ إِنَّكَ
أَنتَ ٱلۡأَعۡلَىٰ ٦٨ وَأَلۡقِ مَا فِي يَمِينِكَ تَلۡقَفۡ مَا صَنَعُوٓاْۖ إِنَّمَا صَنَعُواْ
كَيۡدُ سَٰحِرٖۖ وَلَا يُفۡلِحُ ٱلسَّاحِرُ حَيۡثُ أَتَىٰ ٦٩ فَأُلۡقِيَ ٱلسَّحَرَةُ سُجَّدٗا
قَالُوٓاْ ءَامَنَّا بِرَبِّ هَٰرُونَ وَمُوسَىٰ ٧٠ قَالَ ءَامَنتُمۡ لَهُۥ قَبۡلَ أَنۡ ءَاذَنَ
لَكُمۡۖ إِنَّهُۥ لَكَبِيرُكُمُ ٱلَّذِي عَلَّمَكُمُ ٱلسِّحۡرَۖ فَلَأُقَطِّعَنَّ أَيۡدِيَكُمۡ
وَأَرۡجُلَكُم مِّنۡ خِلَٰفٖ وَلَأُصَلِّبَنَّكُمۡ فِي جُذُوعِ ٱلنَّخۡلِ وَلَتَعۡلَمُنَّ
أَيُّنَآ أَشَدُّ عَذَابٗا وَأَبۡقَىٰ ٧١ قَالُواْ لَن نُّؤۡثِرَكَ عَلَىٰ مَا جَآءَنَا مِنَ
ٱلۡبَيِّنَٰتِ وَٱلَّذِي فَطَرَنَاۖ فَٱقۡضِ مَآ أَنتَ قَاضٍۖ إِنَّمَا تَقۡضِي هَٰذِهِ
ٱلۡحَيَوٰةَ ٱلدُّنۡيَآ ٧٢ إِنَّآ ءَامَنَّا بِرَبِّنَا لِيَغۡفِرَ لَنَا خَطَٰيَٰنَا وَمَآ أَكۡرَهۡتَنَا
عَلَيۡهِ مِنَ ٱلسِّحۡرِۗ وَٱللَّهُ خَيۡرٞ وَأَبۡقَىٰٓ ٧٣ إِنَّهُۥ مَن يَأۡتِ رَبَّهُۥ مُجۡرِمٗا
فَإِنَّ لَهُۥ جَهَنَّمَ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحۡيَىٰ ٧٤ وَمَن يَأۡتِهِۦ مُؤۡمِنٗا قَدۡ
عَمِلَ ٱلصَّٰلِحَٰتِ فَأُوْلَٰٓئِكَ لَهُمُ ٱلدَّرَجَٰتُ ٱلۡعُلَىٰ ٧٥ جَنَّٰتُ عَدۡنٖ
تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَاۚ وَذَٰلِكَ جَزَآءُ مَن تَزَكَّىٰ ٧٦

65 Pastaj magjistarët iu drejtuan Musait e i thanë: "O Musa, zgjidh: A dëshiron ta hedhësh atë magji që ke apo të hedhim ne parët?!"

66 Musai u tha: "Jo, hidhni ju të parët!" Kështu ata lëshuan magjinë e tyre!' Litarët dhe shkopinjtë që ata hodhën, për shkak të magjisë së tyre, iu dukën Musait si gjarpërinj të vërtetë, që lëviznin me shpejtësi.

67 Aty Musai ndjeu frikë *(se mos njerëzit nuk do të besojnë në mrekullinë e tij)* prej magjisë së tyre.

68 Allahu i tha Musait për ta qetësuar: "Mos u frikëso prej magjisë së tyre, sepse ti, o Musa, je shumë më lart se ata, me triumf dhe fitore!

69 Prandaj hidhe shkopin që ke në dorën tënde të djathtë, që të shndërrohet në një gjarpër të vërtetë dhe ta gëlltisë gjithçka që ata kanë bërë nëpërmjet magjisë së tyre. Vërtet, ajo që kanë bërë ata nuk është tjetër vetëm se një kurth magjie dhe magjistari kurrë nuk ka për ta fituar atë që dëshiron, kudo që të jetë."

70 Musai menjëherë e hodhi shkopin e vet, i cili u shndërrua në gjarpër të vërtetë që i gëlltiste litarët e shkopinjtë, që ata i kishin bërë *(të ngjanin si të ishin të vërtetë)* me magjinë e tyre. Kur magjistarët e panë këtë, menjëherë ranë në sexhde *(nga frika prej Zotit)*. Ata e kuptuan se nuk ishin përpara ndonjë magjie, porse ajo që u kishte sjellë Musai ishte prej Allahut. Dhe kështu ata thanë: "I besuam Zotit të Harunit dhe Musait - Zotit të gjithë krijesave!"

71 Faraoni i qortoi magjistarët për besimin e tyre dhe u tha me kërcënim: "A i besuat Musait, para se t'ju jepja leje për këtë?! Musai, në të vërtetë, paska qenë i pari i juaj, që ju paska mësuar magjinë! Prandaj çdonjërit prej jush kam për t'ia prerë gjymtyrët tërthorazi, këmbën dhe dorën e kundërt me anën tjetër, e pastaj trupat tuaj kam për t'i varur në trungjet e palmave derisa të vdisni e të bëheni mësim për të tjerët. Atëherë do ta merrni vesh se kush prej nesh e ka dënimin më të fortë dhe më të përjetshëm - unë apo Zoti i Musait!"

72 Magjistarët iu përgjigjën Faraoni duke i thënë: "Edhe ne kurrë nuk kemi për të zgjedhur ty, o Faraon, për të lënë argumentet e qarta që na kanë ardhur. Kurrë nuk do të të vëmë ty përpara Allahut, i Cili na krijoi! Atëherë, bëj me ne atë që dëshiron të bësh, pasi ti nuk ke asnjë pushtet mbi ne, përveç atij që ke në jetën e kësaj bote kalimtare dhe i cili ka për të kaluar!

73 Ne i kemi besuar Zotit tonë, me shpresën se Ai do të na i fshijë gjynahet që kemi bërë në të kaluarën, si femohimi dhe magjia, për të cilën na ke detyruar ti që ta mësonim, ta praktikonim dhe të mateshim me Musain nëpërmjet saj. Vërtet, Allahu ka shpërblim më të mirë sesa ajo që na pate premtuar dhe e ka ndëshkimin më të përhershëm sesa dënimi me të cilin na kërcënove!

74 Çështja dhe rezultati është se, kush i shkon Zotit të vet në Ditën e Gjykimit duke qenë mohues i Tij, atë e pret Xhehenemi, në të cilin ka për të qëndruar përgjithmonë. Atje nuk do të vdesë, nuk do të rehatohet prej dënimit të tij, e nuk do të jetojë në të kurrë jetë të mirë.

75 Kush i shkon Zotit të vet në Ditën e Gjykimit duke qenë besimtar që ka bërë vepra të mira, do të ketë pozita të larta.

76 Ato pozita janë kopshtet e qëndrimit, ku do të rrinë në pallate nën të cilët rrjedhin lumenj. Aty do të qëndrojnë përgjithmonë. Ky është edhe shpërblimi i çdokujt që e pastron veten prej femohimit dhe gjynaheve.

Mësime nga ajetet:

- Magjistari nuk ka për të fituar e as nuk ka për të shpëtuar kudo që të jetë e kudo që të shkojë, si dhe nuk ka për ta arritur atë që ai dëshiron nëpërmjet magjisë, qoftë mirësi apo ligësi.
- Besimi krijon mrekulli, pasi besimi i magjistarëve ishte më i fuqishëm edhe se malet shkëmbore, aq sa për shkak të tij edhe dënimi i kësaj bote iu duk atyre i papërfillshëm dhe as që u shqetësuan nga kërcënimet e Faraonit.
- Gjithmonë tiranët e diktatorët përdorin kërcënimin me dënim të tmerrshëm ndaj ndjekësve të së Vërtetës, duke këmbëngulur në këtë, për shkak të poshtërimit dhe të përçmimit në të cilin janë.

وَلَقَدۡ أَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰٓ أَنۡ أَسۡرِ بِعِبَادِي فَٱضۡرِبۡ لَهُمۡ طَرِيقٗا
فِي ٱلۡبَحۡرِ يَبَسٗا لَّا تَخَٰفُ دَرَكٗا وَلَا تَخۡشَىٰ ٧٧ فَأَتۡبَعَهُمۡ فِرۡعَوۡنُ
بِجُنُودِهِۦ فَغَشِيَهُم مِّنَ ٱلۡيَمِّ مَا غَشِيَهُمۡ ٧٨ وَأَضَلَّ فِرۡعَوۡنُ قَوۡمَهُۥ
وَمَا هَدَىٰ ٧٩ يَٰبَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ قَدۡ أَنجَيۡنَٰكُم مِّنۡ عَدُوِّكُمۡ وَوَٰعَدۡنَٰكُمۡ
جَانِبَ ٱلطُّورِ ٱلۡأَيۡمَنَ وَنَزَّلۡنَا عَلَيۡكُمُ ٱلۡمَنَّ وَٱلسَّلۡوَىٰ ٨٠ كُلُواْ مِن
طَيِّبَٰتِ مَا رَزَقۡنَٰكُمۡ وَلَا تَطۡغَوۡاْ فِيهِ فَيَحِلَّ عَلَيۡكُمۡ غَضَبِيۖ
وَمَن يَحۡلِلۡ عَلَيۡهِ غَضَبِي فَقَدۡ هَوَىٰ ٨١ وَإِنِّي لَغَفَّارٞ لِّمَن تَابَ
نصف الحزب ٣٢ وَءَامَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحٗا ثُمَّ ٱهۡتَدَىٰ ٨٢ ۞ وَمَآ أَعۡجَلَكَ عَن
قَوۡمِكَ يَٰمُوسَىٰ ٨٣ قَالَ هُمۡ أُوْلَآءِ عَلَىٰٓ أَثَرِي وَعَجِلۡتُ إِلَيۡكَ
رَبِّ لِتَرۡضَىٰ ٨٤ قَالَ فَإِنَّا قَدۡ فَتَنَّا قَوۡمَكَ مِنۢ بَعۡدِكَ وَأَضَلَّهُمُ
ٱلسَّامِرِيُّ ٨٥ فَرَجَعَ مُوسَىٰٓ إِلَىٰ قَوۡمِهِۦ غَضۡبَٰنَ أَسِفٗاۚ قَالَ
يَٰقَوۡمِ أَلَمۡ يَعِدۡكُمۡ رَبُّكُمۡ وَعۡدًا حَسَنًاۚ أَفَطَالَ عَلَيۡكُمُ ٱلۡعَهۡدُ
أَمۡ أَرَدتُّمۡ أَن يَحِلَّ عَلَيۡكُمۡ غَضَبٞ مِّن رَّبِّكُمۡ فَأَخۡلَفۡتُم
مَّوۡعِدِي ٨٦ قَالُواْ مَآ أَخۡلَفۡنَا مَوۡعِدَكَ بِمَلۡكِنَا وَلَٰكِنَّا حُمِّلۡنَآ
أَوۡزَارٗا مِّن زِينَةِ ٱلۡقَوۡمِ فَقَذَفۡنَٰهَا فَكَذَٰلِكَ أَلۡقَى ٱلسَّامِرِيُّ ٨٧

(77) Pastaj Ne i shpallëm Musait që bashkë me robërit e Mi të largoheshin natën prej Egjiptit, në mënyrë që të mos i shikonte askush *(prej popullit të Faraonit)*: “Hapu atyre rrugë të thata në det, pasi ta kesh goditur detin me shkopin tënd, si dhe ndjehu i sigurt dhe mos u frikëso se mos ndoshta të arrin Faraoni dhe ushtarët e tij e as mos ki frikë se po mbytesh në det!”

(78) Ata u ndoqën nga Faraoni dhe ushtria e tij. Por Allahu e mbylli detin dhe i mbyti Faraonin me gjithë ushtrinë, ashtu si vetëm Ai di, ndërkohë që i shpëtoi Musain dhe ata që ishin me të.

(79) Kështu e çoi Faraoni popullin e vet në humbje, duke ua zbukuruar atyre mohimin *(e Allahut)* dhe duke u premtuar atë që ishte e pavërtetë, në vend që t’i udhëzonte për tek Rruga e Drejtë.

(80) Pastaj u thamë bijve të Izraelit, pasi i shpëtuam ata prej Faraonit dhe ushtrisë së tij: “O bijtë e Izraelit, Ne ju shpëtuam prej armikut tuaj dhe ju premtuam se do t’i flasim Musait në anën e djathtë të luginës që ndodhet përbri malit Tur. Kur ishit të humbur në shkretëtirë, Ne ju zbritëm prej mirësive Tona pije të ëmbël si mjalti dhe mish të mirë thëllëze.

(81) Dhe ju thamë: “Hani këto mirësi të shijshme që ju kemi dhënë prej ushqimeve të lejuara! Mos i kaloni kufijtë e së lejuarës për të shkuar tek ato që Ne jua kemi ndaluar, përndryshe do t’ju zërë Zemërimi Im! E kujt i zbret Zemërimi Im, ai është i mjeruar e i shkatërruar në këtë botë dhe në botën tjetër.

(82) Por Unë i ndjej dhe i fal shumë ata që pendohen, besojnë e bëjnë vepra të mira dhe më pas qëndrojnë të palëkundur në të Vërtetën.

* Kur Allahu e caktoi kohën dhe vendin që t’i fliste Musait, ai nxitoi dhe shkoi më herët, duke e lënë popullin e vet më shumë në pritje, kështu që Allahu i tha:

(83) “Përse nxitove që të largoheshe nga populli yt - o Musa - duke ardhur më herët e duke i lënë ata pas teje?!”

(84) Musai u përgjigj: “Ata janë pas meje, duke më ndjekur. Erdha tek Ti më parë se të tjerët, në mënyrë që të jesh i kënaqur nga nxitimi im drejt Teje!”

(85) Allahu i tha: “Në të vërtetë, pas ikjes sate Ne e sprovuam popullin tënd me adhurimin e viçit. Ishte Samiriu ai që i thirri të bënin kështu, duke i nxjerrë nga rruga e drejtë”.

(86) Atëherë Musai u kthye tek populli i vet i zemëruar, për shkak të adhurimit që ata i bënë viçit dhe i mërzitur për gjendjen e tyre. Ai u tha: “O populli im, a nuk ju kishte dhënë Allahu premtimin më të mirë, se do t’ju zbriste Teuratin e do t’ju fuste në Xhenet?! Vallë, kaq shumë kohë paska kaluar, saqë ju e harruat?! Apo deshët që me veprimin tuaj të binte mbi ju Zemërimi i Zotit tuaj e t’ju godiste pastaj ndëshkimi i Tij?! A thua, prandaj e shkelët premtimin që më dhatë se do të tregoheshit të qëndrueshëm në bindje (ndaj Allahut dhe ndaj meje), derisa unë të kthehesha përsëri?!”

(87) Populli i Musait tha: “Ne nuk zgjodhëm që ta shkelnim premtimin që të dhamë, o Musa, por u detyruam që ta bënim. Kishim marrë me vete shumë barrë prej stolive të çmuara të popullit të Faraonit dhe i hodhëm ato në një gropë të ndezur, për të shpëtuar prej tyre. Edhe Samiriu hodhi në atë gropë dheun që kishte marrë nga gjurma që kishte lënë Buraku *(kali fluturues)* i Xhibrilit.

Mësime nga ajetet:

- Prej ligjit të përsëritshëm të Allahut është se Ai i mposht kriminelët, duke shëruar kështu zemrat e besimtarëve, duke i gëzuar ata dhe duke ua larguar atyre zemërimin.
- Taguti *(tirani a diktatori)* është fatkeqësi për veten dhe për popullin e vet, pasi ai i devijon ata prej udhëzimit, duke mos i drejtuar për tek e mira dhe as shpëtimi.
- Mirësitë mbrohen e ruhen vetëm me anë të mirënjohjes, që ato të vazhdojnë edhe më tej dhe se mosmirënjohja për to në mënyrë të pashmangshme ka për të sjellë Zemërimin e Allahut.
- Allahu gjithmonë do ta falë atë që pendohet prej idhujtarisë, femohimit dhe gjynaheve, nëse ai beson, bën vepra të mira dhe tregohet i qëndrueshëm, derisa ta gjejë vdekja në këtë gjendje.
- Nxitimi është i qortueshëm në përgjithësi, përveçse në zbatimin e fesë. Në këtë rast është i lavdërueshëm.

فَأَخۡرَجَ لَهُمۡ عِجۡلٗا جَسَدٗا لَّهُۥ خُوَارٞ فَقَالُواْ هَٰذَآ إِلَٰهُكُمۡ
وَإِلَٰهُ مُوسَىٰ فَنَسِيَ ٨٨ أَفَلَا يَرَوۡنَ أَلَّا يَرۡجِعُ إِلَيۡهِمۡ قَوۡلٗا
وَلَا يَمۡلِكُ لَهُمۡ ضَرّٗا وَلَا نَفۡعٗا ٨٩ وَلَقَدۡ قَالَ لَهُمۡ هَٰرُونُ
مِن قَبۡلُ يَٰقَوۡمِ إِنَّمَا فُتِنتُم بِهِۦۖ وَإِنَّ رَبَّكُمُ ٱلرَّحۡمَٰنُ فَٱتَّبِعُونِي
وَأَطِيعُوٓاْ أَمۡرِي ٩٠ قَالُواْ لَن نَّبۡرَحَ عَلَيۡهِ عَٰكِفِينَ حَتَّىٰ يَرۡجِعَ
إِلَيۡنَا مُوسَىٰ ٩١ قَالَ يَٰهَٰرُونُ مَا مَنَعَكَ إِذۡ رَأَيۡتَهُمۡ ضَلُّوٓاْ ٩٢
أَلَّا تَتَّبِعَنِۖ أَفَعَصَيۡتَ أَمۡرِي ٩٣ قَالَ يَبۡنَؤُمَّ لَا تَأۡخُذۡ بِلِحۡيَتِي
وَلَا بِرَأۡسِيٓۖ إِنِّي خَشِيتُ أَن تَقُولَ فَرَّقۡتَ بَيۡنَ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ
وَلَمۡ تَرۡقُبۡ قَوۡلِي ٩٤ قَالَ فَمَا خَطۡبُكَ يَٰسَٰمِرِيُّ ٩٥ قَالَ
بَصُرۡتُ بِمَا لَمۡ يَبۡصُرُواْ بِهِۦ فَقَبَضۡتُ قَبۡضَةٗ مِّنۡ أَثَرِ
ٱلرَّسُولِ فَنَبَذۡتُهَا وَكَذَٰلِكَ سَوَّلَتۡ لِي نَفۡسِي ٩٦ قَالَ
فَٱذۡهَبۡ فَإِنَّ لَكَ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ أَن تَقُولَ لَا مِسَاسَۖ وَإِنَّ لَكَ
مَوۡعِدٗا لَّن تُخۡلَفَهُۥۖ وَٱنظُرۡ إِلَىٰٓ إِلَٰهِكَ ٱلَّذِي ظَلۡتَ عَلَيۡهِ
عَاكِفٗاۖ لَّنُحَرِّقَنَّهُۥ ثُمَّ لَنَنسِفَنَّهُۥ فِي ٱلۡيَمِّ نَسۡفًا ٩٧ إِنَّمَآ
إِلَٰهُكُمُ ٱللَّهُ ٱلَّذِي لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۚ وَسِعَ كُلَّ شَيۡءٍ عِلۡمٗا ٩٨

88 Kështu, Samiriu me këto stoli (të arta) formoi për bijtë e Izraelit trupin e një viçi, dhe me zë si të lopës. Ata që u ndikuan prej asaj që bëri Samiriu, thanë: "Ky është i adhuruari juaj dhe i adhuruari i Musait, por ai harroi ta bënte vetë këtë para se të shkonte."

89 Mirëpo, a nuk e shihnin ata të cilët qenë sprovuar me *(dyshimin nëse duhej apo jo ta adhuronin)* viçin, se ai viç as nuk mund t'u fliste e as nuk i kthente dot përgjigje, nuk mund t'u sillte ndonjë të dëm *(nëse e mohonin)* e as t'u sillte ndonjë të mirë*(nëse e besonin)*, as atyre e as vetes?!

90 Ndërkohë që edhe Haruni u kishte thënë atyre, para se të kthehej Musai: "Derdhja e viçit në flori dhe pëllitja e tij nuk janë tjetër përveçse një provim për ju *(prej Allahut)*, për të nxjerrë në pah ata prej jush që janë besimtarë dhe ata që janë është jobesimtarë. Zoti juaj, o populli im, është Ai që zotëron Mëshirën *(e që ju shpëtoi prej Faraonit)* dhe jo ai që nuk zotëron për ju as dëm dhe as dobi, e aq më tepër t'ju mëshirojë. Prandaj ndiqni shembullin tim në adhurimin që ia kushtoj vetëm Allahut dhe zbatoni urdhrin tim për të mos adhuruar të tjerë përveç Tij!'

91 Megjithatë, ata që ishin ndikuar prej adhurimit të viçit i thanë: "Do të vazhdojmë ta adhurojmë atë, derisa të na kthehet përsëri Musai."

92 Me t'u kthyer, Musai i tha të vëllait, Harunit: "Çfarë të pengoi, o Harun, kur i pe që ata kishin devijuar me adhurimin e viçit në vend të Allahut,

93 që të ndiqje shembullin tim *(e t'i pengoje ashpërsisht ata)*?! Si e kundërshtove urdhrin tim, ndërkohë që të lashë mëkëmbësin tim tek ata?!"

94 Pastaj e kapi vëllain e vet për mjekre e për flokësh, duke e tërhequr nga vetja me zemërim. Haruni, duke i kërkuar dhembshuri i tha: "O biri i nënës sime, mos më kap për mjekre e as për flokësh, sepse kisha arsye *(të fortë)* që qëndrova me ta *(e nuk u ndava prej tyre)*. Kisha frikë se, nëse do t'i lija, ata do të përçaheshin e pastaj do të më thoshe se unë i përçava dhe nuk e zbatova porosinë tënde në lidhje me ta *(për të shuar çdo përçarje midis tyre)*."

95 Pastaj Musai iu drejtua Samiriut: "Si është puna jote, o Samiri?! Çfarë të shtyu të veproje ashtu?!"

96 Samiriu iu përgjigj Musait, duke thënë: "Unë pashë atë që të tjerët nuk e panë. Pashë Xhibrilin mbi Burak (kalin e tij fluturues) dhe mora një grusht prej dheut të gjurmës së kalit të tij. Dheun e hodha në stolitë e shkrira e të hedhura në kallëpin me formën e viçit. Dhe prej saj doli një trup viçi që nxirrte zë, Kështu veprova si m'u duk e përshtatshme".

97 Atëherë, Musai i tha: "Shko! Sa të jesh gjallë, ke për të thënë: "Mos më prekni!!"- dhe ke për të jetuar i braktisur. Ndërsa takimi me ty do të jetë në Ditën e Ringjalljes, kur do të japësh llogari dhe do të ndëshkohesh. Allahu nuk do të të lërë t'i shmangesh këtij takimi. Tani shikoje viçin tënd, të cilin e konsiderove si zot, duke e adhuruar në vend të Allahut! Do ta djegim derisa të bëhet shkrumb e hi, pastaj do ta hedhim hirin në det, në mënyrë që të mos mbetet asgjë prej tij.

98 Sepse Zoti i juaj i vërtetë që e meriton adhurimin, o njerëz, është vetëm Allahu dhe nuk ka zot tjetër që e meriton adhurimin përveç Tij. Ai e ka përfshirë çdo gjë me dijen e Vet dhe Atij nuk i shpëton asgjë pa e ditur.

Mësime nga ajetet:

- Mashtrimi i njerëzve duke u manipuluar të vërtetat është rruga njerëzve të devijuar.
- Zemërimi i lavdërueshëm është ai që vjen nga shkelja e kufijve të Allahut.
- Ajetet theksojnë parimin e dëbimit dhe të braktisjes së atyre që shpikin bidate dhe gjynahe, duke mos u përzier me ta. Ajetin 97-të disa komentues e marrin si argument se Samiriu ishte vetë Dexhali, që pritet të dalë nga fshehja e tij, e i cili do të vdesë vetëm atëherë kur do ta vrasë Isai biri i Merjemes, para ditës së Kiametit.
- Ajetet tregojnë detyrimin e meditimit për të njohur Allahun e Lartësuar nëpërmjet krijimeve të Tij në gjithësi.

كَذَٰلِكَ نَقُصُّ عَلَيۡكَ مِنۡ أَنۢبَآءِ مَا قَدۡ سَبَقَۚ وَقَدۡ ءَاتَيۡنَٰكَ مِن لَّدُنَّا
ذِكۡرٗا ٩٩ مَّنۡ أَعۡرَضَ عَنۡهُ فَإِنَّهُۥ يَحۡمِلُ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ وِزۡرًا
١٠٠ خَٰلِدِينَ فِيهِۖ وَسَآءَ لَهُمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ حِمۡلٗا ١٠١ يَوۡمَ يُنفَخُ
فِي ٱلصُّورِۚ وَنَحۡشُرُ ٱلۡمُجۡرِمِينَ يَوۡمَئِذٖ زُرۡقٗا ١٠٢ يَتَخَٰفَتُونَ
بَيۡنَهُمۡ إِن لَّبِثۡتُمۡ إِلَّا عَشۡرٗا ١٠٣ نَّحۡنُ أَعۡلَمُ بِمَا يَقُولُونَ إِذۡ يَقُولُ
أَمۡثَلُهُمۡ طَرِيقَةً إِن لَّبِثۡتُمۡ إِلَّا يَوۡمٗا ١٠٤ وَيَسۡـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلۡجِبَالِ
فَقُلۡ يَنسِفُهَا رَبِّي نَسۡفٗا ١٠٥ فَيَذَرُهَا قَاعٗا صَفۡصَفٗا ١٠٦
لَّا تَرَىٰ فِيهَا عِوَجٗا وَلَآ أَمۡتٗا ١٠٧ يَوۡمَئِذٖ يَتَّبِعُونَ ٱلدَّاعِيَ
لَا عِوَجَ لَهُۥۖ وَخَشَعَتِ ٱلۡأَصۡوَاتُ لِلرَّحۡمَٰنِ فَلَا تَسۡمَعُ إِلَّا هَمۡسٗا
١٠٨ يَوۡمَئِذٖ لَّا تَنفَعُ ٱلشَّفَٰعَةُ إِلَّا مَنۡ أَذِنَ لَهُ ٱلرَّحۡمَٰنُ وَرَضِيَ لَهُۥ
قَوۡلٗا ١٠٩ يَعۡلَمُ مَا بَيۡنَ أَيۡدِيهِمۡ وَمَا خَلۡفَهُمۡ وَلَا يُحِيطُونَ بِهِۦ
ثلاثة أرباع الحزب ٣٢ عِلۡمٗا ١١٠ ۞ وَعَنَتِ ٱلۡوُجُوهُ لِلۡحَيِّ ٱلۡقَيُّومِۖ وَقَدۡ خَابَ مَنۡ حَمَلَ
ظُلۡمٗا ١١١ وَمَن يَعۡمَلۡ مِنَ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَهُوَ مُؤۡمِنٞ فَلَا يَخَافُ
ظُلۡمٗا وَلَا هَضۡمٗا ١١٢ وَكَذَٰلِكَ أَنزَلۡنَٰهُ قُرۡءَانًا عَرَبِيّٗا وَصَرَّفۡنَا
فِيهِ مِنَ ٱلۡوَعِيدِ لَعَلَّهُمۡ يَتَّقُونَ أَوۡ يُحۡدِثُ لَهُمۡ ذِكۡرٗا ١١٣

(99) Ashtu si Ne të treguam ty, o i Dërguar, ngjarjet rreth Musait, Faraonit dhe popullit të tyre, të tregojmë edhe historitë e profetëve dhe të popujve paraardhës, në mënyrë që të jenë ngushëllim për ty. Vërtet, Ne të kemi dhuruar nga ana Jonë një Kuran, që të meditojnë njerëzit me logjikë.
(100) Kush ia kthen shpinën këtij Kurani, duke mos besuar në të dhe duke mos vepruar sipas tij, do të vijë në Ditën e Gjykimit duke bartur mbi vete një barrë shumë të madhe gjynahu. Dhe kështu do ta meritojë dënimin e dhembshëm.
(101) Në atë dënim do të qëndrojnë përgjithmonë. Sa barrë e keqe është ajo që do të mbajnë ata në atë Ditë!
(102) Kur meleku t'i fryjë Surit *(Bririt sinjalizues)* për herë të dytë për, që të bëhet ringjallja, atë Ditë do t'i mbledhim të gjithë jobesimtarët. Sytë do t'i kenë të skuqur nga tmerret e mëdha që do të shohin në Ahiret.
(103) Do të pëshpëritin me njëri-tjetrit: "Ju nuk qëndruat në jetën e *Berzahut* (jeta midis vdekjes dhe ringjalljes) më shumë se dhjetë ditë.'
(104) Ne e dimë shumë mirë se çfarë pëshpëritin, sepse nuk na shpëton asgjë, madje edhe kur më të zgjuarit prej tyre u thonë: "Përkundrazi, nuk keni qëndruar në *Berzah* më shumë se një ditë".
(105) Të pyesin ty *(si grackë)*, o i Dërguar, *(idhujtarët)* për malet, se ç'do të ndodhë me to kur të bëhet Kiameti. Thuaju: "Malet ka për t'i shkulur Zoti im, duke i çrrënjosur dhe ka për t'i bërë hi dhe pluhur.
(106) Dhe do ta rrafshojë tokën, e cila i mbante ato, duke mos lënë mbi të asgjë të ngritur dhe të gjallë.
(107) Kështu që nuk ke për të parë në sipërfaqen e saj, nga fshirja e gjithçkaje në të, asnjë rrugë me dredha e as ndonjë kodrinë e as pjesë të ngritur.
(108) Ajo do të jetë Dita kur njerëzit do të ndjekin zërin e Thirrësit drejt Fushës së grumbullimit dhe asnjëri nuk do të mund të bëjë ndryshe. Aty zërat do të heshtin prej frikës së të Gjithëmëshirshmit dhe nuk do të dëgjohen, përveçse pëshpëritje.
(109) Atë Ditë të Madhe nuk do të vlejë ndërmjetësimi i askujt, përveç atij të cilit Allahu do t'i japë leje për të ndërhyrë e do t'ia pranojë fjalët që ai do të thotë si ndërmjetësim.
(110) Allahu i Lartësuar e di shumë më mirë se *(ndërmjetësuesit)* çfarë do t'i gjejë njerëzit në ringjallje, si dhe Ai e di shumë më mirë se çfarë patën bërë ata gjatë jetës së tyre në dynja, mirëpo shumica e njerëzve nuk kanë dije rreth Qenies së Allahut dhe Cilësive të Tij.
(111) Aty fytyrat e robërve do t'i përulen e do t'i nënshtrohen të Gjallit, i Cili nuk vdes, Kujdestarit që i drejton dhe i kontrollon të gjitha çështjet e robërve të Vet. Ndërsa ai që e ka ngarkuar veten me gjynahe, aty do të shkatërrohet.
(112) Kush ka bërë vepra të mira, duke qenë besimtar në Allahun dhe të dërguarit e Tij, do të arrijë shpërblimin më të mirë dhe nuk do t'u frikësohet padrejtësive. Nuk do të trembet se mos ndëshkohet për gjynahe që nuk i ka bërë dhe as që do t'i pakësohet shpërblim për veprat e mirë që ka bërë.
(113) Ashtu siç t'i zbritëm tregimet e atyre që të paraprinë, ta zbritëm edhe këtë Kuran në gjuhën e qartë arabe. Aty përcollëm qartë paralajmërime kërcënuese dhe frikësuese, me shpresë që ata t'i frikësohen Allahut e që ky Kuran t'u shërbejë atyre për të marrë këshilla dhe mësime.

Mësime nga ajetet:

- Kurani Madhështor është i tëri me përkujtime dhe këshilla nga ndodhitë e popujve, shoqërive dhe individëve, duke qenë nder dhe krenari për njerëzimin.
- Asnjë ndërmjetësim nuk do të vlejë në Ditën e Gjykimit, përveç ndërhyrjes së atij që e ka lejuar Allahu që i ka dhënë pëlqimin të flasë.
- Kurani përmban gjykimet më të përsosura e më të mira të mundshme, bukurinë dhe plotësinë e të cilave e pranon çdo mendje dhe natyrë e pastër njerëzore.
- Etika e sjelljes me Kuranin kërkon që t'i marrim mësimet e tij me pranim, dorëzim dhe nderim, që të udhëzohemi në Rrugën e Drejtë me dritën e tij dhe që t'i qasemi atij duke e mësuar atë dhe duke ua mësuar të tjerëve.
- Keqbërësit do të ndiejnë keqardhje në Ditën e Gjykimit për kohën që kanë humbur në dynja me dëfrime e gjëra të kota, larg gjërave të dobishme dhe pranë gjërave të dëmshme.

فَتَعَٰلَى ٱللَّهُ ٱلۡمَلِكُ ٱلۡحَقُّۗ وَلَا تَعۡجَلۡ بِٱلۡقُرۡءَانِ مِن قَبۡلِ أَن
يُقۡضَىٰٓ إِلَيۡكَ وَحۡيُهُۥۖ وَقُل رَّبِّ زِدۡنِي عِلۡمٗا ١١٤ وَلَقَدۡ عَهِدۡنَآ
إِلَىٰٓ ءَادَمَ مِن قَبۡلُ فَنَسِيَ وَلَمۡ نَجِدۡ لَهُۥ عَزۡمٗا ١١٥ وَإِذۡ قُلۡنَا
لِلۡمَلَٰٓئِكَةِ ٱسۡجُدُواْ لِأٓدَمَ فَسَجَدُوٓاْ إِلَّآ إِبۡلِيسَ أَبَىٰ ١١٦
فَقُلۡنَا يَٰٓـَٔادَمُ إِنَّ هَٰذَا عَدُوّٞ لَّكَ وَلِزَوۡجِكَ فَلَا يُخۡرِجَنَّكُمَا
مِنَ ٱلۡجَنَّةِ فَتَشۡقَىٰٓ ١١٧ إِنَّ لَكَ أَلَّا تَجُوعَ فِيهَا وَلَا تَعۡرَىٰ
١١٨ وَأَنَّكَ لَا تَظۡمَؤُاْ فِيهَا وَلَا تَضۡحَىٰ ١١٩ فَوَسۡوَسَ إِلَيۡهِ
ٱلشَّيۡطَٰنُ قَالَ يَٰٓـَٔادَمُ هَلۡ أَدُلُّكَ عَلَىٰ شَجَرَةِ ٱلۡخُلۡدِ وَمُلۡكٖ
لَّا يَبۡلَىٰ ١٢٠ فَأَكَلَا مِنۡهَا فَبَدَتۡ لَهُمَا سَوۡءَٰتُهُمَا وَطَفِقَا
يَخۡصِفَانِ عَلَيۡهِمَا مِن وَرَقِ ٱلۡجَنَّةِۚ وَعَصَىٰٓ ءَادَمُ رَبَّهُۥ فَغَوَىٰ
١٢١ ثُمَّ ٱجۡتَبَٰهُ رَبُّهُۥ فَتَابَ عَلَيۡهِ وَهَدَىٰ ١٢٢ قَالَ ٱهۡبِطَا مِنۡهَا
جَمِيعَۢاۖ بَعۡضُكُمۡ لِبَعۡضٍ عَدُوّٞۖ فَإِمَّا يَأۡتِيَنَّكُم مِّنِّي هُدٗى
فَمَنِ ٱتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشۡقَىٰ ١٢٣ وَمَنۡ أَعۡرَضَ
عَن ذِكۡرِي فَإِنَّ لَهُۥ مَعِيشَةٗ ضَنكٗا وَنَحۡشُرُهُۥ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ
أَعۡمَىٰ ١٢٤ قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرۡتَنِيٓ أَعۡمَىٰ وَقَدۡ كُنتُ بَصِيرٗا ١٢٥

114 I lartësuar është Allahu i Shenjtë e i Madhërishëm! Ai është Mbreti i mbretërve dhe vetëm Atij i përket pushteti i çdo gjëje! Ai është i Vërteti dhe Fjala e Tij është e Vërteta! I Lartësuar është Ai prej asaj që idhujtarët ia veshin Atij. O i Dërguar, mos përshpejto që ta lexosh Kurani n para Xhibrilit, para se të përfundojë ajo pjesë që është duke t'u shpallur prej tij, por thuaj: - 'Zoti im, ma shto edhe më shumë dijen mbi atë që më ke mësuar!
* Pasi Allahu përmend historinë e Musait, e cila përmban refuzimin arrogant të Faronit dhe shkujdesjen e bijve të Izraelit, Ai sjell edhe tregimin e Ademit, si nxitje për këdo që harron nga shkujdesja, që të kthehet te bindja ndaj Allahut. Ai ka thënë:
115 Ne edhe Ademin e porositëm më parë, që të mos hante prej Pemës që Ne ia kishim ndaluar, duke i sqaruar atij madje edhe ndëshkimin *(që do të kishte)* për të, por ai e harroi porosinë *(e Zotit)* dhe hëngri prej Pemës *(së ndaluar)* duke mos rezistuar përballë saj. Ne nuk gjetëm tek ai vullnet të fortë që t'i përmbahej porosisë Sonë.
116 Përkujto, o i Dërguar, kur Ne *(para kësaj)* u patëm thënë engjëjve: "Përuluni në sexhde para Ademin, në shenjë përshëndetjeje!" Të gjithë ranë në sexhde, përveç Iblisit, i cili ndodhej midis tyre, por pa qenë prej (llojit të) tyre. Ai refuzoi të binte në sexhde për shkak të mendjemadhësisë.
117 Kështu që Ne i thamë: "O Adem, Iblisi është armiku yt dhe armiku i bashkëshortes tënde, prandaj mos e ndiqni atë në cytjet që ai bën, që të mos ju nxjerrë ty dhe bashkëshorten tënde prej Xhenetit dhe pastaj t'i përballosh vetë vështirësitë dhe fatkeqësitë *(e jetës)*.
118 Allahu ta ka siguruar në këtë Xhenet çdo gjë, do të të ushqejë e nuk do kesh uri, do të të veshë e nuk do të jesh i zhveshur.
119 Ai do të të japë të pish e nuk do kesh etje, do të të bëjë hije e nuk do të ndiesh nxehtësi."
120 Mirëpo shejtani e joshi Ademin dhe i tha: "A dëshiron të të tregoj një pemë që, kush ha prej (fruteve të) saj, nuk vdes kurrë, por jeton përjetësisht dhe zotëron një pushtet i cili nuk ndërpritet dhe nuk mbaron kurrë?!"
121 Ademi dhe Havaja hëngrën prej pemës, që u ishte ndaluar dhe menjëherë iu shfaqën pjesët e turpshme që më parë dukeshin të mbuluara. Prandaj vendosën që të këpusnin prej gjetheve të pemëve të Xhenetit, që të mbulonin pjesët e turpshme të tyre. Ademi e kundërshtoi Zotin e vet, duke mos e zbatuar urdhrin e Tij për të mos ngrënë nga pema *(e ndaluar)* dhe duke cenuar kështu atë që nuk i lejohej.
122 Por Zoti i tij përsëri e përzgjodhi, ia pranoi pendimin dhe ia mundësoi udhëzimin.
123 Allahu pastaj iu drejtua Ademit e Havasë e u tha: "Zbrisni prej Xhenetit, ju edhe Iblisi. Ai ka për të qenë në armiqësi me ju e ju keni për të qenë në armiqësi me të! Nëse ju vjen prej Meje ndonjë udhëzim që t'jua sqarojë Rrugën Time, ndiqeni atë. Kush prej jush ndjek udhëzimin e Rrugës Sime, vepron sipas tij dhe nuk devijon prej tij, ai nuk do ta humbë të Vërtetën dhe nuk do të vuajë dënimin e botës tjetër, por Allahu ka për ta futur në Xhenet.
124 Kush ua kthen shpinën këshillave të Mia, nuk i pranon e nuk u përgjigjet atyre, ai ka për të kaluar një jetë të vështirë në këtë botë dhe *Berzah* (në jetën e varrit). E në Ditën e Gjykimit do ta sjellim në Mahsher *(Vendin e Llogarisë)* me shikim të humbur dhe pa argumente (për vetëmbrojtje)!'
125 Do Ai do të thotë: "O Zot, përse më paske ringjallur këtë Ditë të verbër, kur unë në dynja shikoja!".

Mësime nga ajetet:

- Mirësjellja në nxënien e dijes, ku dëgjuesi i dijes duhet të jetë i qetë dhe të durojë, derisa ligjëruesi apo mësuesi të përfundojë fjalën e vet të plotë.
- Ademi harroi, kështu që harruan edhe pasardhësit e tij. Ai tregoi mungesë vendosmërie të prerë. E njëjta gjë edhe me ta, mirëpo ai nxitoi që të pendohej për këtë dhe Allahu ia fali atij. Prandaj kushdo që vepron si babai i vet - Ademi, nuk do të jetë keqbërës.
- Mirësia e pendimit, pasi Ademi kur u pendua, u bë më i mirë se ç'ishte para saj.
- Jeta e vështirë në këtë botë, në varr dhe në Ahiret është për pasuesit e femohimit dhe të humbjes.

قَالَ كَذَٰلِكَ أَتَتْكَ ءَايَٰتُنَا فَنَسِيتَهَا ۖ وَكَذَٰلِكَ ٱلْيَوْمَ تُنسَىٰ ١٢٦
وَكَذَٰلِكَ نَجْزِى مَنْ أَسْرَفَ وَلَمْ يُؤْمِنۢ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِۦ ۚ وَلَعَذَابُ ٱلْـَٔاخِرَةِ
أَشَدُّ وَأَبْقَىٰٓ ١٢٧ أَفَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم مِّنَ ٱلْقُرُونِ
يَمْشُونَ فِى مَسَٰكِنِهِمْ ۗ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَـَٔايَٰتٍ لِّأُو۟لِى ٱلنُّهَىٰ ١٢٨
وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ لَكَانَ لِزَامًا وَأَجَلٌ مُّسَمًّى ١٢٩
فَٱصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ ٱلشَّمْسِ
وَقَبْلَ غُرُوبِهَا ۖ وَمِنْ ءَانَآئِ ٱلَّيْلِ فَسَبِّحْ وَأَطْرَافَ ٱلنَّهَارِ لَعَلَّكَ
تَرْضَىٰ ١٣٠ وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِۦٓ أَزْوَٰجًا مِّنْهُمْ زَهْرَةَ
ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ ۚ وَرِزْقُ رَبِّكَ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ ١٣١ وَأْمُرْ أَهْلَكَ
بِٱلصَّلَوٰةِ وَٱصْطَبِرْ عَلَيْهَا ۖ لَا نَسْـَٔلُكَ رِزْقًا ۖ نَّحْنُ نَرْزُقُكَ ۗ وَٱلْعَٰقِبَةُ
لِلتَّقْوَىٰ ١٣٢ وَقَالُوا۟ لَوْلَا يَأْتِينَا بِـَٔايَةٍ مِّن رَّبِّهِۦٓ ۚ أَوَلَمْ تَأْتِهِم
بَيِّنَةُ مَا فِى ٱلصُّحُفِ ٱلْأُولَىٰ ١٣٣ وَلَوْ أَنَّآ أَهْلَكْنَٰهُم بِعَذَابٍ
مِّن قَبْلِهِۦ لَقَالُوا۟ رَبَّنَا لَوْلَآ أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ
ءَايَٰتِكَ مِن قَبْلِ أَن نَّذِلَّ وَنَخْزَىٰ ١٣٤ قُلْ كُلٌّ مُّتَرَبِّصٌ فَتَرَبَّصُوا۟ ۖ
فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ أَصْحَٰبُ ٱلصِّرَٰطِ ٱلسَّوِىِّ وَمَنِ ٱهْتَدَىٰ ١٣٥

(126) Allahu i përgjigjet duke ia kthyer: "Ashtu siç veprove në dynja kur të erdhën argumentet Tona, të cilat i refuzove dhe i le në harresë, edhe ti sot do të lihesh në dënim e do të harrohesh."

(127) Ja, kështu kemi për t'i shpërblyer edhe ata që zhyten në dëshirat e tyre të kota e të ndaluara, që heqin dorë prej besimit në argumentet e qarta prej Zotit. Dënimi i Allahut është më i tmerrshëm, më i ashpër e më i gjatë sesa jeta e vështirë në dynja dhe në varr.

(128) A nuk u është bërë e qartë idhujtarëve se sa shumë popuj Ne kemi shkatërruar përpara tyre, ndërkohë që këta ecin mbi vendbanimet e tyre dhe i shohin me sytë e vet atë që u ka ndodhur atyre?! Vërtet që në shkatërrimin dhe fundin e tyre, ekzistojnë mësime për të zotët e mendjes.

(129) Po të mos kishte qenë Fjala *(vendimmarrëse)* e Zotit tënd, o i Dërguar, se Ai nuk ka për ta dënuar askënd para se t'ia bëjë të qarta argumentet e pakundërshtueshme, si dhe po të mos kishte qenë përcaktimi i exhelit *(afatit kohor)* prej Tij, Ai do t'ua kishte përshpejtuar dënimin, për shkak se e meritojnë.

(130) Prandaj duroji, o i Dërguar, shpifjet që mohuesit thonë për ty dhe madhëroje Zotin tënd me lavde në namazin e sabahut, para se të lindë dielli; në namazin e ikindisë *(pasdites)* para perëndimit; në namazin e jacisë gjatë orëve të natës *(pas muzgut)*; në namazin e drekës, pas skajit të parë të ditës, sapo dielli të ketë kaluar zenitin; si dhe në namazin e akshamit, pas skajit të dytë të ditës, sapo dielli të ketë perënduar. Bëje këtë në mënyrë që të arrish prej Allahut shpërblimin që do të të kënaqë.

(131) Dhe mos i shih bukuritë mahnitëse të kësaj bote, të cilat ua kemi dhënë idhujtarëve t'i gëzojnë, për t'i vënë në provë, pasi ajo që u kemi dhënë është kalimtare. Ndërsa shpërblimi që të ka premtuar Zoti yt derisa të kënaqesh, është shumë më i mirë se kënaqësitë e përkohshme të dynjasë, sepse ai është i përhershëm dhe nuk ndërpritet.

(132) Kështu që urdhëroje familjen tënde, o i Dërguar, që ta kryejnë edhe ata namazin, ndërkohë që ti të jesh *(shembull)* i paluhatshëm *(për ta)* në kryerjen e tij. Ne nuk po të kërkojmë t'i japësh risk vetes apo të tjerëve, sepse jemi Ne që të furnizojmë ty. Dije se përfundimi i lavdërueshëm, si në jetën e dynjasë, ashtu edhe në ahiret, ka për të qenë për njerëzit e devotshëm, të cilët ia kanë frikën Allahut, duke i kryer urdhrat e Tij e duke u larguar prej ndalimeve të Tij.

(133) Mirëpo idhujtarët, që e quanin gënjeshtar Pejgamberin ﷺ, thanë: "Përse nuk na sjell Muhamedi ndonjë shenjë mrekullie prej Zotit të vet, që të tregojë për Vërtetësinë e tij se është i Dërguar?!" Po a nuk u ka ardhur atyre Kurani, i cili vërteton Librat e mëparshëm qiellorë?!

(134) Nëse do t'i shkatërronim përgënjeshtruesit e Profetit ﷺ për shkak të mohimit dhe të kokëfortësisë së tyre dhe këtë ta bënim para se t'u çonim ndonjë të dërguar a ndonjë Libër, ata do ta arsyetonin në Ditën e Gjykimit mosbesimin e tyre, duke thënë: "O Zoti ynë! Përse nuk na çove ndonjë të dërguar sa ishim në dynja, që ta kishim besuar e ta kishim ndjekur, para se ta meritonim këtë poshtërim e përçmim prej dënimit Tënd?!"

(135) Thuaju, o i Dërguar, mohuesve të tillë: "Të gjithë jemi duke pritur *(të shohim se çfarë ka pas vdekjes)*, kështu që vazhdoni të prisni, sepse atëherë keni për ta kuptuar - në mënyrë të pashmangshme - se kush janë në rrugën e duhur e kush janë të udhëzuar - ju apo ne?!"

Mësime nga ajetet:

- Prej shkaqeve që ndihmojnë në përballimin e shqetësimeve që zakonisht i shkaktojnë refuzuesit është shfrytëzimi i kohëve të rëndësishme për t'i bërë *Tesbih* (madhërim) dhe *Hamd* (lavdërim) Allahut të Lartësuar.
- Njeriu, kur shikon se ka dëshirë për të arritur bukuritë e jetës së kësaj bote dhe për t'u dhënë pas tyre, duhet që t'i vërë në peshore bukuritë e përkohshme të dynjasë dhe mirësitë e përjetshme të Ahiretit.
- Besimtari e ka detyrim që ta falë namazin ashtu siç duhet: ai duhet të falet vetë dhe të këshillojë edhe familjen e vet të falet, si dhe duhet të tregohet i duruar *(e i qëndrueshëm)* në kryerjen e saj me ta, duke marrë shembull të Dërguarin ﷺ për këtë.
- Përfundimi i mrekullueshëm e i lavdërueshëm ka për të qenë në Xhenet për njerëzit e devotshmërisë.